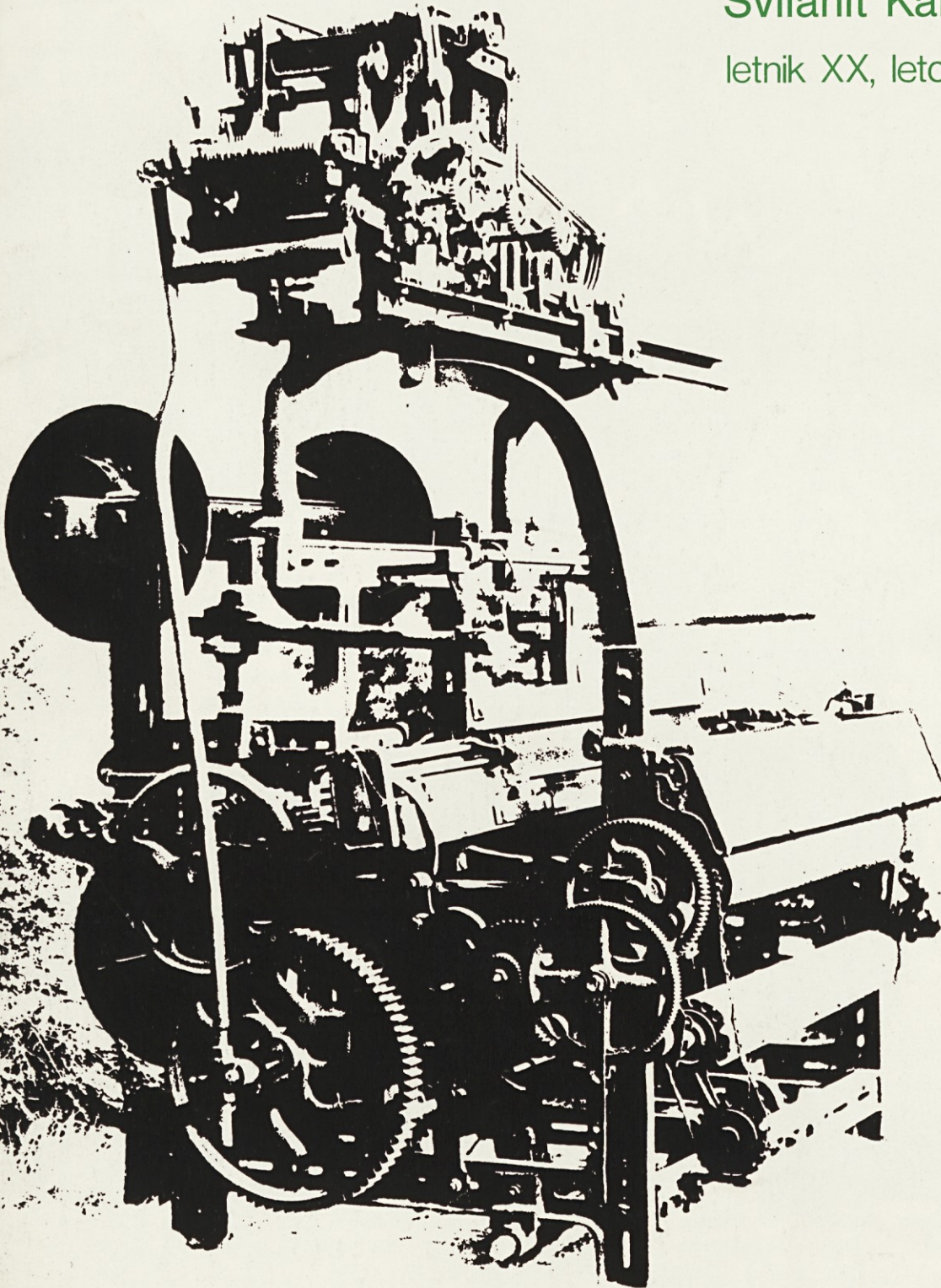

KAMNIŠKI TEKSTILEC

glasilo delovne
organizacije
Svilanit Kamnik

letnik XX, leto 1982, št. **11-12**

SREČNO

Ob Novem letu

Za nami je izredno razburkano poslovno leto, katero je bilo na področju gospodarstva zelo labilno. Še se spominjamo, kako smo z našimi gospodarskimi plani v delovni organizaciji predvideli naše poslovanje na bazi 65 % koriščenja deviznih sredstev od našega izvoza za pokrivanje potreb po repromaterialu, rezervnih delih in najnujnejšimi osnovnimi sredstvi za našo proizvodnjo. Naša predvidevanja pa je porušila težka gospodarska situacija v Jugoslaviji, predvsem na deviznem področju, saj se je izkazalo, da resolucija, katero smo sprejeli in vračanje dolgov Jugoslavije tujini ne tečejo po predvidenem planu. Sredi leta so nas spremembe na deviznem področju presenetile kot strela iz jasnega neba in smo se nenadoma znašli pred dejstvom, da nam ostane le 38 % deviz od našega izvoza, pri tem pa moramo sami plačati svoje anuitete tujini. Seveda smo morali naše planske potrebe po devizah takoj pregledati in jih omejiti na minimum. Istočasno smo sestavili nov program naše proizvodnje in povečali usmeritev v izvoz. Takšen program pa je povezan tudi z drugačnim dohodkom, kot ga lahko dosežemo na domačem trgu. Seveda pa naš spremenjeni plan ni bilo možno realizirati čez noč, saj bodo rezultati v deviznih prilivih znatno večji šele koncem leta, predvsem pa v letu 1983. Omenjeni razlogi so nas silili, da iščemo že druge rešitve, kot so kompenzacija izvoza blaga in uvoz bombaža, kratkoročni devizni krediti, katere smo uspeli realizirati za uvoz barv.

Spremenjena devizna situacija je imela seveda precejšen vpliv na preskrbo proizvodnje z repro materialom. Skozi vse leto smo imeli precejšnje zastoje v proizvodnji, ki so vplivali na težave pri dobavah naših artiklov inozemskim kupcem in pa tudi na količino proizvodnje, ki bi bila lahko za nekaj procentov večja. Pri tej problematiki nam je zelo koristilo naše vlaganje sredstev za nerazvite v Makedonijo, od koder smo dobili določene količine bombažne preje Nm 50/2, kajti oskrba z bombažem je najbolj problematična. Ob tej priliki moram omeniti in pohvaliti pomoč tovarne IBI Kranj, ki nam je naredil veliko uslugo in spredel v nočni izmeni bombaž, katerega smo dobili od Matres-a za brisače namenjene za JNA. Vsa ta prizadevanja so nam omogočila, da je proizvodnja svoj plan za nekaj procentov celo preseгла, vendar zaradi velikega povečanja večine stroškov rezultati v prvem polletju v TOZD Frotir niso bili ugodni. K temu je pripomoglo tudi to, da nismo dobili

odobrenja za dvig naših prodajnih cen. Dočim je bilo v TOZD Svila obratno, saj so bili rezultati tako v polletju, kot tudi koncem leta zelo ugodni, da jim v letu 1983 verjetno ne bomo mogli slediti. Rezultati v devetih mesecih pa so se močno popravili tudi v TOZD Frotir, kar nam je omogočilo, da nismo bili več kršitelji družbenega dogovora o razporejanju osebnih dohodkov. Povečan dohodek in velik izvoz sta izboljšala situacijo tako, da smo imeli celo 44 % neizkoriščenih sredstev na nivoju delovne organizacije in s tem možnost, da nekoliko povečamo osebne dohodke. Pri poslovnih rezultatih moramo poudariti, da smo dosegli le določen korak pri povečanju produktivnosti, posebno pa je potrebno omeniti, da smo v drugi polovici leta delali skoraj brez nadur.

Kljub velikim težavam na področju deviz pa nam je uspelo, da smo v letošnjem letu le uvozili najnujnejši del strojne opreme, katero smo načrtovali v letu 1982, predvsem zaradi tega, ker je bila naročena že v samem začetku leta. Kasneje tega ne bi mogli več realizirati. Najpomembnejša oprema, ki smo jo dobili letos, je autoconer od firme Schlafhorst in strižni stroj firme Monforst, elektronski aparat za izdelavo receptur za barvanje od firme Pretena in večje število šivalnih strojev za obrata šivalnico in konfekcijo. Za dinarska sredstva smo nabavili po ugodni ceni nov računalnik. V tem obdobju, ko ni možno več investirati v opremo iz uvoza smo se odločili, da z razpoložljivimi sredstvi uredimo vprašanje skladišča surovin, katerega smo programirali že vrsto let in ga vedno odlagali, enak problem sta predstavljala tudi shramba za gasilce in civilno zaščito, kjer bosta dobila še streho osebni avto in kombi. S to rešitvijo smo omogočili, da bomo v letu 1983 lahko pristopili tudi k rekonstrukciji in povečanju prostorov naše tovarniške trgovine.

In kako nam kaže na področju investicij v letu, ki je pred nami: Danes je že znano, da se bomo v Jugoslaviji, poleg že znane devizne problematike, v prihodnjem letu srečali še z motnjami v notranjih finančnih tokovih. Sedanji sistemi omogočajo naraščanje vseh vrst porabe, ne da bi zanjo imeli resnično materialno podlago. Vsa ta dejstva bodo zahtevala, da se bo vsa poraba morala omejiti na minimum in biti vsklajena z resničnimi možnostmi. Tudi naša predvidevanja za leto 1983 bodo morala biti vsklajena z možnostmi. V prvi vrsti si bomo morali zagotoviti energijo, zato je rekonstrukcija kotlovnice na plin nujna in prioritarna investicija, ker se nam sicer lahko zgodi, da bomo imeli večje zastoje zaradi pomanjkanja mazuta. Druga prioritarna investicija, pa je povečanje proizvodnje zaradi izvoza. Ker v letu 1983 ne vidimo realnih možnosti za realizacijo tega, se predvideva priprava elaboratov za povečanje proizvodnje. Del sredstev bomo namenili za najnujnejša osnovna sredstva, ki so potrebna za zagotavljanje nemotene proizvodnje. Seveda pa pri zaključnem računu ne bomo smeli prezreti potreb po povečanju obratnih sredstev, ki nam zagotav-

ljajo sigurnejšo stopnjo poslovanja in zaradi stalno naraščajočih obresti za kredite tudi boljše poslovanje.

V trenutku, ko pišem ta članek, nam še vedno ni znano, kakšne bodo naše izvozne obveznosti v letu 1983, kljub temu, da je to osnova za izdelavo letnega plana. Do sedaj imamo zelo različne predloge v procentu koriščenja deviznih prilivov, zato moramo počakati, da nam bo to dokončno znano. Vsekakor pričakujemo, da bo potrebno precejšnje povečanje izvoza in sicer ocenjujemo okrog 40 do 50 % napram planu preteklega leta. Tako povečanje pomeni ogromen skok naprej in bo imelo močan vpliv na zmanjšanje dohodka, vendar je še vedno boljše kot da bi nam stala proizvodnja.

Za novo poslovno leto, katero je pred nami, se napoveduje, da bo še težje, zato moramo biti pripravljeni na še večje napore, če bomo hoteli prebroditi težave, ki nas čakajo.

Ob zaključku leta in ob vstopu v novo poslovno leto želim vsem članom kolektiva SREČNO IN ZDRAVO LETO 1983.

SKAMEN Ivana

Kronika leta

JANUAR

Leto začinjamo polni dobre volje, čeprav ga nadaljujemo s težavami, ki so nas pestile v preteklem letu. Dobava preje, uvoz repromateriala in še kaj — ne pričakujemo kaj boljšega. Dobro se zavedamo — vse napore je treba vložiti v izvoz izdelkov, povečati proizvodnjo, da na račun tega ne izgubimo zvestih kupcev doma.

Dirka za uspešno prodajo se nadaljuje. Uspeh ni izostal na domačem tržišču, izvoz pa je realiziran komaj 46 %. Zaskrbljeni iščemo vzroke in jih najdemo v pomanjkanju barvil. Prodaja plaščev šepa na račun izvoza — a zavedamo se — vse za boljši jutri.

Sejem MODA 82 nam daje upanje za uspešno prodajo v letu 1982.

Kupci marljivo posegajo po novih artiklih — šalih in rutah, kar daje nade tudi TOZD SVILA za uspešno poslovanje.

Podpišemo Samoupravni sporazum s SIS RTC Velika planina — rezultat je že na dlani — Velika planina je vsa v delih; preostane nam upanje, da bodo končana do smučarske sezone.

Dobava preje ne poteka redno, posebno nas zaskrbljujejo majhne količine 34/2 iz Predilnice Litije. Na pomoč nam priskoči IBI Kranj s 5 tonami enojne preje.

Planiramo tudi sklad skupne porabe. Ta nas še posebej zanima, saj od njega zavisi višina regresa za letni dopust, malica, preventivno okrevanje, nagrade, priznanja, dotacije društvom... Lahko se poveča za največ 20 %.

Pogovarjamo se o možnostih povečanja obrata družbene prehrane, a upi padejo v vodo ob omejenih neproizvodnih investicijah. Obrat družbene prehrane si prisluži grajo zaradi ljubeznivega pripravljanja posameznik ob raznih jubilejih sodelavcev. No lepa reč, za prijaznost pa graja, a še vedno si ob naših praznovanjih lahko privoščimo naročilo sladic in boljših sendvičev.

Analiza tržišča prodaje kravat nam pove, da naš moški kupi povprečno 2,6 kravat letno, seveda tisti, ki jih nosi. Razveselimo se podatka, da je Svilanit najmočnejše zastopan proizvajalec kravat na jugoslovanskih prodajnih pultih. Kupcem niso všeč fantazijski vzorci. Kaj moremo, nima vsak smisla za „fantazijo“. Ni čudno za današnje čase.

Seznamimo se s povzetkom osnutka zakona o pokojninsko invalidskem zavarovanju. Prinaša precej novosti na področju invalidskega zavarovanja, žal pa ne predvideva krajše delovne dobe.

Organizacijski razgovori o zobni ambulanti so v teku, kar nam daje upanje da bomo v najkrajšem času imeli „filmske nasmeh“.

Prvič letujemo tudi v Kranjski gori, kjer je v idiličnem avtocampu našla mesto med zasneženimi ljubkimi hišicami na štirih kolesih tudi naša. Zadovoljni smo z nenavadnim letovanjem in navdušeni nad številnimi smučišči.

Šolske počitnice ne prinašajo radosti samo otrokom, temveč tudi staršem nadobudnih šolarjev, predvsem tistim, ki jim je uspelo zimovati nekaj dni na Šimnovcu. Strah pred iztrošeno nihalko pa jih vseeno ne zapusti.

Poslavljam se od zasneženega januarja z veselimi počitniškimi pozdravi.

FEBRUAR

Stopamo v mesec, ki nam lahko prinese radost ali zaskrbljenost, odvisno pač od rezultatov poslovanja. Pogosti pretresi in motnje v minulem letu nam ne dajejo dobrih upov, zato smo dobrih rezultatov še posebno veseli. TOZD Frotir je z zaključno računico na moč zadovoljen, TOZD SVILA, ki se je pogumno vse leto otepala s hudimi težavami, je tako uspešno poslovala četrti kvartal, da je tudi njihov zaključni račun pozitiven. Ker smo tudi delavci DSSS kar dobro poslovali in poleg osnovne dejavnosti pristavili k uspehu svoj dinar: pri prodaji blaga v trgovini na drobno, s prevoznimi storitvami in z obratom družbene

prehrane, smo seveda uspeha tudi veseli. Obe temeljni organizaciji pa smo stali 43,3 milijonov dinarjev.

Vesetje nad dobrim poslovanjem je bilo še večje zaradi dvesto jurjev, ki jih je vsak od nas dobil v svoj žep.

Razburljiva novica tudi za vse, ki si spletajo svoja gnezda; odločili smo se za povečanje lastnih sredstev stanovanjskega sklada za 1% ali 1.380.000 din.

Obpravnavali smo delovni program OOS v letu 1982 in izvolili novo vodstvo sindikata. Binetu smo žal morali dati zaradi pretečenega mandata slovo. Zamenjala ga je Jožica, ki je pogumno vzela vajeti v svoje roke. Mile, Ema in Janez so novo-

Kmalu bomo volili

pečeni predsedniki izvršnih odborov, Alenka pa je ponovno izvoljena za vodstvo sindikata v skupnih službah. Dolgoletni referent za kulturo, ki je zelo prizadevno in uspešno opravljal svoje delo – tov. Marinka je predala svoje delo Marinki iz računovodstva.

Ker smo bili „preveč pridni“ grozi korekcija normativov. V mesecu januarju so bili najbolj „pridni“ v Frotirju strokovni delavci, mehanikarji in elektrikarji, v DSSS pa delavci iz skladišča gotovih izdelkov in dosegli astronomski faktor učinkovitosti 1,32.

Pripravlja se predlog povišanja osebnih dohodkov za 15%, istočasno pa se dogovarjamo za pomemben ukrep, s katerim se onemogoča doseganje višjih faktorjev na neproizvodnih delovnih mestih. Pravici torej zadoščeno.

Še na en pomemben dogodek se pripravljamo – volitve v SIS in samoupravne organe. Pregledujemo kandidatne liste, zbori delavcev pa jih pred razpisanimi volitvami še dopolnjujejo.

Nakup aparatov za zobno ambulanto je v teku, le stol je problematičen, ker ga še ni mogoče nabaviti. Nerodna zadeva tudi prazno stanovanje, ki že nekaj časa samuje in pričakuje novega lastnika – zobozdravnika. A ker tega verjetno še nekaj mesecev ne bo, se Svilanit z zdravstvenim domom

pogodi za plačevanje stroškov stanarine in ogrevanja, zato da bomo bogatejši za 3.500,00 din, kolikor to nanese.

Razburjeni duhovi privedejo do ukrepa izmenične dostave izdelkov firmi Egerii; zakaj bi si 164 izplačanih nadur v mesecu februarju ne porazdelili šoferji med seboj?

Kljub prisrčnemu povabilu na Prešernov večer referent za kulturo, kot že nekajkrat popreje, obupuje nad Svilanitovo kulturo, saj brez problema na eno roko prešteje prisotne na proslavi.

Smučarski tečaj se zaradi „izvrstnega delovanja“ kamniške nihanke preseli na Krvavec, kar brez negotovanja sprejmejo vsi, željni smučarskih veščin.

Ponašamo se z doma izdelanim fiksirnim strojem – dinar k varčevalnemu kupčku.

MAREC

Prvo zelenje, ki je prikukalo izpod snega nas opozarja na prihajajočo pomlad. Prijav za letovanje v naših počitniških kapacitetah je veliko, več kot jih bo mogoče rešiti. Zavedamo se vroče krvi, za katero žal ni zdravila. Odločimo se, da bomo letos uredili greznico na Rabu, brez katere ne bomo smeli letovati na otoku; planirana zamenjava podnožij na hišicah v Novigradu pade v vodo zaradi prezasedenosti delavcev Tekstilindusa. Prikolice bodo našle začasno domovanje v Umagu, Krku, Lošinj, Rovinju in Čatežu. Nakup še ene prikolice je dobrodošel.

Stanovanjska problematika ugleda beli dan. Iz prijav, ki romajo na stanovanjsko komisijo ugotavljamo, da vsi ne rešujejo svojih stanovanjskih problemov, ampak stiske otrok.

Povečana je tranša posojila na 90.000,00 din.

Od predlagane reorganizacije računskega centra si obetamo veliko. Posodobitev je nujna, tako z uvedbo novega sistema, ki bo mogoč z nakupom novega računalnika Delta 340/40, boljšo strokovno ekipo ter spremembo vnosa podatkov.

Predlog za povišanje cen frotir in svilenim izdelkom čaka na odobritev. Polni upov čakamo aprilske odločitve.

Problematična je dobava mazuta. Bojimo se motenj v proizvodnji.

Nestrno pričakujemo prvo izplačilo osebnih dohodkov, ki so s 1. 3. povišani za 15%, še bolj zaradi temeljite korekcije normativov.

Praznovale smo Dan žena; me javno, moški pa za vogali. Od srca smo se nasmejale Daretu Ulagi, nagelj pa je prižgal praznično iskrico.

Pomemben in prazničen je tudi 11. marec 1982. Volimo. Resno in manj resno – obkrožujemo delegate, za katere glasujemo in uničujemo volilne lističe, če nam ti niso po volji. Od 811 volilnih lističev je kar 135 neveljavnih. Kakorkoli že, izvolili smo 240 delegatov za samoupravne inte-

Komentar je odveč . . .

resne skupnosti in samoupravne organe v delovni organizaciji. Visoka številka nas zmede, vsak četrti Svilanitovec pa je delegat.

Komercialni delavci nas še kar naprej razveseljujejo s podatki o prodaji. Realizirana so nekatera zaostala naročila za izvoz, indeks poskoči na 140 %. Čistimo vse zaloge za domači trg, ki vidno kopnijo. Uspešni so svilarci in visok kvartalni plan je celo presežen.

Škart se zmanjšuje, padec je najvidnejši pri plaščih (15 %). Kakovost surovine se opazno slabša. Škart tiska je v upadanju. Bil je posledica lovljenja plana, deloma pa tudi zaradi izrabljenih šablon. Od 1. marca so se tiskarji preselili v Svilanit in sprememba kvalitete je očitna. Dobrodošli.

Mesec zaključujejo mladi s programsko volilno konferenco. S posebno izdajo Informatorja nas mladi prepričajo, da želijo in morejo nadaljevati revolucionarno pot krepitve in razvoja samoupravne družbene ureditve.

Dušan, Lojze, Fačo in Bogdan so najboljši smučarji Svilanita, konkurenco jim delajo smučarke Nina, Martina in Magda. S smučarske tekstiliade prinesemo lep prehodni pokal, ki ga hočemo v trajno last.

APRIL

Muhasto aprilsko vreme ne vpliva na naše razpoloženje. Muham se ne damo in mrzlično iščemo izhod iz vsake težave.

Analiza nagrajevanja prinaša: nagrajevanju po delu moramo dati večjo vrednost; uvedli smo nekaj sprememb, ki beležijo napredek, vendar nas to ne sme uspravati. Na žalost prihaja še vedno premalo pobud neposredno od delavcev v proizvodnji. Največ se pogovarjamo samo o tisti spremembi, ki nam prinaša spremembo osebnih dohodkov — višjih, seve.

Rušimo Dornikovo „domačijo“; končno se bomo znebili stare podrtije.

9. kongresu ZK Slovenije naslovimo pozdravno pismo.

Zaključujemo I. kvartal rahlo zaskrbljeni zaradi nedoseženih planskih ciljev. V delovni organizaciji je celotnega prihodka za 4 % pod planom. Slab štart na začetku leta, višje cene osnovnim in réprodukciskim materialom ob nespremenjenih prodajnih cenah so odgovor, ki nas tolaži ob neuspehu.

Svila zaključuje prvo četrletje zelo uspešno; konfekcija je plane temeljito prekoračila. Spremenjeni asortiman je ponudil tržišču tisto, kar išče. Uspeh seveda ni izostal.

Seveda smo veseli novice Republiškega komiteja za cene, ki nam jih dovoljuje povečati za 14 %. To je več kot smo upali, a povsem upravičeno.

Zaradi pomanjkanja bombažne preje, barv in kemikalij je bilo v I. kvartalu 1118 zastojnih ur v tkalnici frotirja. To pomeni skoraj 1 % proizvodnje v tem obdobju.

Tudi šivalnica se je v tem času otepala s pomanjkanjem dela in so se nekatere delavke morale začasno preseliti v konfekcijo frotirja.

Kdor rad pleše, naj zapleše — vabijo mladi „mlade“ v uk na plesne vaje.

Sindikalni izlet bo, zvemo in se ga veselimo vsi, ki se radi potepamo po Sloveniji v veseli družini sodelavcev.

Šolsko leto gre h kraju in razmišlja se — kam s štipendisti, ki zaključujejo šolanje. Problem zaposlovanja se stopnjuje.

Za malico bomo še naprej prispevali 3.— din. Poceni in dobro.

Predlagan cenik uslug letovanja, je primeren za sleherno malho, nabavni ceni alkoholnih pijač pa nabijemo 80 % dodatek in se tako „uspešno“ vključimo v skrb . . .

Še prispevek za dobrobit delavcev — v kadrovsko socialnem oddelku se junaško spoprimejo s „peš“ računajem obročnega plačevanja stroškov letovanja, ki ga nekateri imenujejo tudi obdelava na računalniku!

Prevzamemo patronat nad Kolesarskim društvom Kamnik in tako klonimo pred navdušenimi Svilanitovimi kolesarji.

Načelno se vključimo v gradnjo shopping centra na Gorenjskem. Načelno zato, ker pričakujemo seveda velik shopp in ne šok.

Stopimo med najmočnejše može na svetu — ponudimo svojevrsten asortiman brisač in plaščev za dvigovalce uteži in potrošnike.

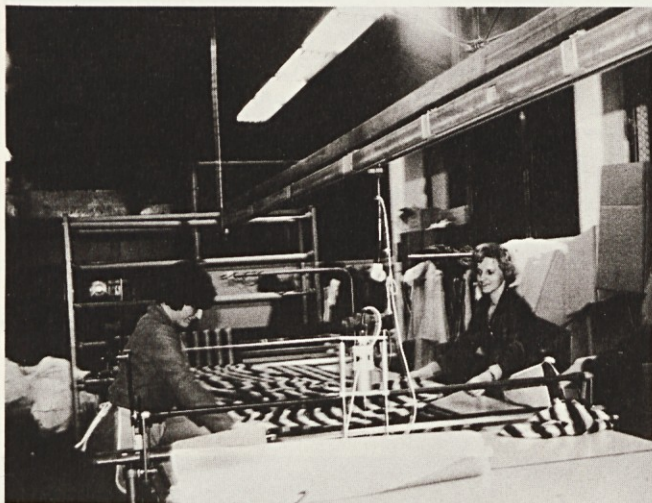
MAJ

Mesec maj, mesec mladosti, ljubezni . . . Sonce, ki poljublja travnike, in oživilja cvetlice, prevzame tudi nas. Pregarja črne misli in nam vpliva novih moči, da se korajžno postavimo težavam v bran.

Po naročilu barv iz uvoza ostaja Svilanitov devizni račun skormen — 30.000 DM. Nujno je še naročilo rezervnih delov.

Urejena je dokumentacija za uvoz strižnega stroja, konfekcija pa se bo obogatila z novo krojilno mizo.

Seveda bi rade novo krojilno mizo

Devize, devize — iščejo se nove poti. Ena od možnih so usluge beljenja in barvanja za izvoz.

Pomanjkanje preje rešujemo s 55 tonami preje iz Gline. Vsaka tona je dobrodošla.

Pri poslovanju in prenosu deviz s „Plavo Laguno“ iz Poreča se v TOZD SVILA zatika, Poreč dolguje Svili že 1 milijardo.

Novice iz varstva pri delu so vzpodbudne: v prvih petih mesecih je za polovico manj nesreč pri delu kot v minulem letu.

22. maj — sestane se 3. skupščina sindikata delavcev tekstilno usnjarske predelovalne industrije Slovenije. Seveda nas najbolj zanima delo žena v tekstilni idnustriji. Še vedno dela ponoči 4.000 tekstilnih delavk. Številka lahko ob težkih gospodarskih razmerah še zraste. Seveda si želimo, da bi akcija priznanja bonificirane delovne dobe za tkalke in predice vendarle rodila plodove.

Izvoljen je novi izvršni odbor DITT Kamnik, še naprej pa ostaja predsednik društva Salem Begonovič.

Svilanitovi kolesarji uspešno zastopajo naše zeleno-oranžne barve na občinskem prvenstvu. Medalje ne izostanejo.

Barvni aparat Jagri je obnovljen. Remont je izveden doma. Tudi to je prispevek k stabilizaciji.

Regres je dobrodošel! Za sleherni žep in namen. Pametni ga hranimo v nogavici za dopust, prenekateri pa gre še „topel“ za opeko, cement...

Od majskih poslovnih rezultatov si obetamo boljše čase.

JUNIJ

Smo na pragu poletja. Topli dnevi dvigajo temperaturo tudi poslovnim prizadevanjem.

Previjalnica dobi Autoconer 138-I, prvenstveno namenjen za previjanje koncev bombažne preje.

Cene kosil v menzi poskočijo na 95,00 din. Vzrok je super draga sveža zelenjava.

Devizna situacija se zaostruje. Od dosedanjih 65 % lahko koristimo za uvoz le 28,05 % vrednosti izvoza.

Ukrepi so neizbežni: skržiti nabavo iz uvoza na eksistenčni minimum, proučiti možnosti kreditiranja barvil in rezervnih delov z blagovnimi krediti proizvajalcev. Sledijo jim skrajno varčevanje z barvili, osiromašenje ponudbe domačim kupcem, ukinja se tisk brisač v Italiji...

Zaloge bombažnih vlaken v predilnicah so minimalne.

Svila se še kar naprej sooča s težavami prenosa deviz s „Plavo Laguno“, dolg TOZD Frotir narašča. Prvi izvoz kravat v Rusijo budi upe.

Zboru združenega dela posredujemo stališče, s katerim ne podpiramo spremembe odloka o davkih občanov v tej krizni situaciji — povišanje od 0,10 % na 0,50 %, kar bi bremenilo dejansko še tako tanek žep delavca. Nasprotno pa smo za izhodišča pospeševanja proizvodnje hrane v obdobju do leta 1982.

Prosimo za podaljšanje nočnega dela z dodatnim obratovanjem ene grupe tkalskih strojev — na žalost, gospodarske razmere.

Naše pridne šivilje iz konfekcije se vključijo v dirko za izvoz, zato njihov delovnik traja 12 ur dnevno.

Uradni list prinaša odlok o povečanju stopenj bančnih in zamudnih obresti. Odslej se vodijo „črne liste“ kupcev in se sami otepamo teh pri naših dobaviteljih. Dogovarjamo se, da bi prišli na povečane obresti prihodnje leto (16 %).

Gradnja gasilske šrambe se prične. Ve se, kdo je tega najbolj vesel.

1—2—3—4: tudi na drobnih izdelkih

Konfekcija frotirja je bogatejša za nov kasetofon. Rekreacijo med delovnim časom pa so osvojile že mnoge preje.

Prekoračili smo porabo sredstev, omejenih z družbenim dogovorom. Prevozne stroške v državi in tujini ter dnevnice v državi bo treba zmanjšati.

Sindikalni izlet je kot vedno dan poln doživetij, zato nam bo Vorančev domači kraj še dolgo ostal v spominu.

Prikolice se selijo s tovarniškega dvorišča na vroče sonce ob morju in zdraviliški vrelec. Poslovimo se tudi od kuharice Mire in mojstra Grdena, ki bosta vse poletje skrbela, da bo Svilanitovcem lepo v času letnega oddiha.

Spremembe našega srednjeročnega plana znatno skrčijo investicije. Zmanjšan tempo modernizacije oz. nadomeščanje izrabljene opreme lahko nepopravljivo vpliva na manjšo rast produktivnosti.

Junij je poln kulturnih utrinkov: Večer pesmi, plesov in melodij, srečanje pevskih zborov društev

Mi se imamo radi . . .

upokojencev Slovenije, 30. mednarodni poletni festival, Koncert na grajskem dvorišču . . .

Ob vseh težavah nas jezi še zapora Kovinarske ulice, a vsega hudega vajeni, se sprijaznimo še s tem.

JULIJ

Kljub dopustnemu času, živahnost v tovarni ne pojenja.

Najbolj nas zanimajo rezultati polletnega poslovanja, ki jih meljejo računovodski mlini. Skrbijo nas zaradi težkih pogojev gospodarjenja.

Delovna organizacija dosega za 3% (446.831,453.— din) večji celotni prihodek. To bi v pogojih gospodarjenja težko ponovili.

Prekoračujemo dovoljene osebne dohodke po družbenem dogovoru za 4,85%.

Ugodna varianta uvoza barv preko inozemskega kreditorja nas reši hude skrbi.

Za zobno ambulanto je vse nared. Manjkata le stol in klešče. Zbiramo prijave in ugotavljamo, da skoraj ni Svilanitovca brez škrbin. Zobna ambulanta začenja z delom v zdravstvenem domu.

Graditelji se veselijo razpisa Samoupravne stanovajske skupnosti občine Kamnik za pridobitev posojil iz združenih sredstev. Javni natečaj o zbiranju prosilcev za dodelitev družbeno najemnih stanovanj pa pripelje vse „nesrečnike“ v čudovit sen: „MOJE SANJE — LEPO STANOVANJE“.

Sprejememo program ukrepov za boljše gospodarjenje in likvidnosti delovne organizacije v drugem polletju.

Borba za povečanje deviznih dinarjev se nadaljuje, zato je vroče, vroče . . .

Menza se založi z Radensko, zaradi velikih količin nabavljene pijače pa je hlajenje nemogoče.

Novi prikolci razveselita vse, ki so se za letos že odpovedali počitnicam na morju.

AVGUST

Na dopust odhitijo še vsi, ki so nadomeščali julijske dopustnike. Predvsem so oddiha potrebne glave, polne številok.

Gromozanska jama oznanja gradnjo skladišča surovin.

Mesec je mirnejši od predhodnih, zato se izkoristi za priprave na tovarniški praznik. Naj bo balzam za težke čase, pravimo in se odrečemo misli, da bi praznik ukinili.

Z Raba prihajajo vzpodbudne novice o prijetnem letovanju. Dopustniki se kosajo med seboj v družabnih igrah, veseljačenju in . . . Visoka interna „obdavčitev“ pijač pa ne pomaga kaj dosti.

Povpraševanje po frotir izdelkih se povečuje na domačem trgu, zunanji partnerji pa ne sprejemajo izdelkov z odprtimi rokami, zato izvoz beleži le 76%. Svila dosega rekordne rezultate, zato asortimanske zadrege niso redke.

Zobna ambulanta se preseli v Svilanit. Vrsta čakajočih se večja. Vsi bi si radi popravili zobe kar med delovnim časom, a opozorila ne zaležejo kaj dosti.

Svila pa doživlja ognjeni krst izvoza rut na Finsko.

SEPTEMBER

Topli dnevi se nadaljujejo, a čeprav niso več dopustniški, nam prijajo. Polni elana zagrizemo v gospodarske probleme, ki so jih vroči dnevi zagreli do vrelišča.

Pripravljamo se na X. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Svilanit je nosilec ene od razprav.

Manjka nam samoupravnega „posluha“ in zavesti za izvajanje dogovorjenega. Naša predsednica postaja znana osebnost. Je član predsedstva kongresa.

Jožica, naša sindikalna predsednica

Mojstri in vodje izmen so premalo obveščeni o gospodarskih težavah. So izven „dogajanja“, kakor tudi izven kroga tistih, ki morajo skrbeti za red in disciplino. Ta pa peša.

Spremembe in dopolnitve Zakona o delovnih razmerjih prinašajo korenite spremembe; zaostrene so odgovornosti in obveznosti delavcev, prerazporejanjih zaposlenih.

Prodaja izdelkov se uspešno nadaljuje. Svila dosega astronomske rezultate — 203 %. Uspešno mu sledi izvoz z indeksom 140.

Rezultati proizvodnje ne zaostajajo za prodajnimi — kljub pomanjkanju surovin. Tiskarna dosega največjo proizvodnjo v tem letu, kar jim uspe le s prerazporeditvijo delovnega časa.

Izdelujejo se konkretni predlogi za izboljšanje discipline. Da le nebi prehudo počilo!

Športna tekmovanja oznanjajo bližajoči se praznik. Čestitke, priznanja, medalje in tisoče veselih iskric v očeh — to je naše praznovanje. Čeprav nas novi čevlji žulijo, se vrtimo v zgodnje jutro.

Za praznične drobtinice poskrbe gasilci z mokro gasilsko vajo, na lepih delih akademskega slikarja Homarja pa „pasemo“ oči ves teden.

Na drugo stopničko se povzpeta Svilanitove moški in ženski ekipi na občinskem odbojarskem prvenstvu.

Zaključni račun Svilanitovega počitnikovanja je zelo vzpodbuden, če seveda izvzamemo greznico in kuhinjo na Rabu ter hladilnika v Rovinju, ki sta dobila na morju noge.

Pripravlja se delovni koledar za leto 1983. Ne zadovoljni smo „torkarji“, zaradi velikega števila delovnih sobor, seve.

Umetnik pri delu

Strokovnjaka iz Egerie sta konkretna. Izkoristek časa v kofnekciji frotirja je le 85 %. Tu so rezerve.

Po letu dni se snidejo upokojeni člani kolektiva. Kljub pustemu jutru se veseli odpravijo na potep po deželi Štajerski.

OKTOBER

Mesec pričenjamo vedro s pohodom na Grintovec in Triglav. Tam visoko v gorah se pozabi na težave.

X. kongres sindikata prinese kritično, toda realno in objektivno delavsko besedo in oceno.

Izhod iz težav je: manj govoriti in več delati.

Za las nam uide pokal na tradicionalnem športnem srečanju — troboju.

Svilanitove odbojkašice — neporočene

Seminar s piknikom za člane samoupravnih organov v Kamniški Bistrici prepodijo črni oblaki.

Dolge vrste na bencinskih črpalkah presegajo vso razumno potrošniško mrzlico. Celo vrste za prašek se ne morejo primerjati z njimi. Da ni kave, smo že vajeni, a da ni praška za posodo, to pač ne. Bencinsko zgago umirijo boni.

„Nori“ okrober se nadaljuje.

Devalvacija dinarja prinese pozitivno spremembo v naš izvoz, ker ta postane vrednejši. Žal

postane tudi naš uvoz dražji. Ker pa je izvoza več kot uvoza je računica pozitivna. Kljub ukrepu se ocenjuje, da ni dosežena realna vrednost dinarja.

Ob tem si zadovoljno manejo roke vsi nosilci deviznih računov — polnih seveda.

Še pred to prejmemo paket. Paket je brez pentlje, a poln „zanimivih“ ukrepov. Ej, kako nas žulijo. Postanejo tema vročih razgovorov in tarnanja. „Kofe“ in prašek bomo odslej kupovali onstran meje le za depozit — 500 jurjev pa je veliko za tenek žep.

Ker je vse obrnjeno na glavo, ukrepi discipline in reda ne zaležejo.

„Vroče“ dni pestijo še debate o spremembi delovnega časa. Obupani — klonemo, predvsem nad delom.

Razburljivi dogodki pustijo v senci poslovanje delovne organizacije . . .

Slabša kakovost počasi, a vztrajno narašča, razen pri plaščih, kar je seveda zasluga marljivih rok popravljalk plaščev.

Opozorila dobaviteljem ne zaležejo, tudi sami so v podobni situaciji — slaba surovina. Odebeljena mesta škofjeloške preje povzročajo prtrge na statvah, povečujejo se napake.

Barvarjem povzročajo nemalo težav izbarvanje novih kolekcij za doma in izvoz.

Na zborih delavcev zopet ocenjujemo devetmesečno poslovanje. Celotni prihodek (682.797,22 din) je za 2.9 % večji od lanskega in 5 % večji od plana, stroški so za 35 % večji in 3 % večji od plana. Ustvarjenega je 50.140.480 din čistega poslovnega sklada.

Zelo dobri rezultati nas privedejo do odločitve: povišanje OD za 8 % in vsakemu 2.000,0 din. Za trenutek prenehamo godrnjati nad oktoberskimi „presenečenji“.

Inovatorji Svilanita prejmejo nagrade. Temu sledijo seveda še naše čestitke.

Še kar se trudimo za organizacijo šoferjev pod eno streho. Vse za pravilno delo in nagrajevanje šoferjev.

Požarno varnostna zaščita deluje. Da bi kakšen koš ne zagorel, se oskrbimo z 21 ognjevarnimi posodami.

A, da bi ne počivali na lovorikah uspešnega poslovanja — veliko pomanjkanje preje se nadaljuje, prisotne so korenite spremembe asortimana za izvoz v frotirju.

NOVEMBER

Omejena uporaba goriva povzroča zagate. Opel in katrca imata omejen prevoz za 40 % od lanskega, tovorni pa za 20 %.

Sprememba delovnega časa se po razburljivih razgovorih prenese na 1. 12. 1982. Jezni smo vsi, najbolj vročekrvni so mehanikarji, ki jim grozi slovo od „fuša“.

Varčujemo z električno energijo zaradi izklopa nuklearke.

Dobimo bone za nakup ostankov, ki jih komaj opazimo ob novih osebnih dohodkih.

Na vso moč pa se vsklajujejo prevozi z javnimi prevoznimi sredstvi. Ta čas pa avtobusi vozijo skoraj po podvozju, „kamničan“ pa je obremenjen 50 % nad normalo.

Govori se o „belem vlaku“, ki se ga vesele sobotni in nedeljski smučarji.

Zaostrena je disciplina v obratu družbene prehrane.

Beležimo največ zamud v letu. 69 delavcev je imelo 103 zamude na delo, prislužili pa so nam 20 ur in 10 minut zamude.

Komisija, ki s „štih probami“ išče grešne kozle, je uspešna. Beleži predčasne izhode na malice, domov . . .

Sodelujemo na zaključni prireditvi sindikalnih iger. Tretje mesto na Igrah brez meja nas zadovolji.

Tone je na vso moč vlekkel tudi „rdečo nit“

Sejem smučarske opreme v Kamniku nam prihrani nekaj litrov bencina in denarja, moški svet pa pričinja z četrtkovo rekreacijo v telovadnici. Zanimivo, tudi ženske so navdušene nadnjo . . .

Sindikalni pršut nam masti praznične dni.

DECEMBER

Tako, prebili smo se skozi razburljivo leto. Pričakujemo sneg, načrtujemo naloge za leto 1983 in čakamo, kaj bodo prinesli rezultati poslovanja. Kako velik kos kruha smo si spekli in kakšen bo prihodnje leto nam bo kmalu znano. Preveč velikega ne pričakujemo.

Na preventivno okrevanje odideta še zadnja dva naša sodelavca.

Zbiramo prijave za smučarske karte.

Na „črni listi“ se ugledajo pozabljivci zobnih popravil.

V izplačilnih kuvartah ugledamo novoletne bone za nakup izdelkov v trgovini, čeprav še ni čisto jasno, ali jih bomo lahko tudi uporabili. Delavski sveti jih še niso potrdili. Bolje preje, kot kasneje.

Beli dan ugledajo spremembe in dopolnitve pravnika o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev. Prinašajo objektivnejše in pravičnejše spremembe.

Zopet bomo glasovali o spremembi delovnega časa. Hofmanove kapljice bi ne bile odveč.

Svilanitovci nismo nikoli klonili; celo najtežji trenutki nas niso mogli ukloniti. Trmasti in vztrajni smo se tudi letos prebili skozi vse gospodarske težave. Ja, takšni smo mi in takšni gremo naprej. V novo leto, nove težave, nova presenečenja... Bogatejši za spoznanje, da prevelik kos pogače v lastnem žepu ni tako slasten, kot se nam zdi pri prvem ugrizu. To zdaj vemo, nekoliko pozno, a ne prepozno.

HRIBOVŠEK Marinka

O malici – tako in drugače

Uredniški odbor me je zadolžil, da napišem članek o družbeni prehrani. Razmišljala sem o tem, zakaj ravno meni ta zadolžitev, saj nas je čez 800 v Svilanitu in vsak izmed nas bi lahko napisal članek o tem, ker se skoraj vsi poslužujemo naše malice ali še kosil. Prišla sem do zaključka, da je bil vzrok verjetno v tem, ker je moj krožnik, ko ga odnesem k pomivalni mizi vedno prazen ali pa zato, ker mi ta malica oziroma vsaka jed tekne in tega ne morem niti prikriti. Bojim pa se, če bo članek za kuhinjo pohvala, da bo morda porcija še bolj polna in posledica na meni še bolj vidna, v primeru kritike pa se zna zgoditi, da dobim na krožnik le preveč „obrezano kost“ in bi se mi potem za to kazni samo še sline cedile.

Ugotovila sem, da članka brez pomoči zaposlenih v delovni organizaciji ne morem napisati, zato sem brez kakšnega posebnega sistema izbrala nekaj „žrtev“, da so mi zaupali, ali jim je naša hrana v menzi všeč, ali radi jedo, ali so bolj izbirični in kaj bi spremenili, da bi jim bilo všeč, če jim sedaj ni.

– Tone, iz skladišča brisač, mi je zaupal, da je naročen na toplo malico in da na okus in na izbor

ni pripomb. Sliši pa od fantov, ki delajo v skladišču, da so porcije kar premajhne, saj jim nakladanje brisač vzame kar precej energije. Da si jo dopolnijo si vzamejo tudi po 5 kosov kruha in s tem tako zapolnijo tisto praznino, ki naj bi jo napolnila večja porcija.

Tone se poslužuje ob torkih tudi kosila. S količino in okusom kosil je zadovoljen, pripombo pa ima, da je ob torkih prevečkrat piščanec. Upam, da bodo v kuhinji to upoštevali in naslednji torek raje postregli s pečeno „kuro“ – mogoče bo sprememba ustrežna.

– Ivan iz tiskarne je bil bolj kratek. Dejal je, da prej, ko še ni delal v Svilanitu, dopoldan sploh ni malical. Zanj je malica dovolj pestra in tudi količina mu ustreza. Vseskozi je naročen na toplo malico. Zaupal mi je tudi, da rižote ne mara. Kuharicam priporočam, da bo rižota na jedilniku samo takrat, ko bo Ivan na dopustu.

– Helena iz „svile“ mi je malo več zaupala. Ne vem ali sem naredila tak vtis nanjo ali pa sva zato dalj klepetali, ker smo ženske „menda“ bolj klepetave. Res pa je tudi, da smo ženske bolj zahtevne in tudi Helena je mnenja, da bi bilo v malicah lahko več izbire. Naročena je na hladno malico. Pripravljena malica ni vedno „neoporečna“, saj se ji je zgodilo, da je dobila napol surovo meso (mislim, da je bil to sigurno kakšen velik kos, ki so ji ga drugi še zavidali), včasih pa tudi zažgano. Na malico prihaja v zadnji skupini in takrat je meso že hladno in če je v solatnem kisu, je pa še okisano. Majoneznih solat ne mara več, ker se jih je v začetku preveč posluževala.

Ugotavljala je še, da glede na to, da mesa v mesnicah nismo mogli vedno dobiti, smo ga bili deležni vsaj na malici. Za to prizadevnost smo vsi v Svilanitu našim, v kuhinji, hvaležni. Heleni bi v zimskem času, morda še komu drugemu tudi, čeprav je naročena na hladno malico, ustrezala morda enkrat na teden kakšna goveja ali zelenjavna juhica. Je tudi redna abonentka za kosilo, s katerim je glede izbire in količine zadovoljna, le za njen okus je včasih malo preslano. Glede na ceno kosila, to je 90 din pravi, da je vredno tega denarja, sama je pa le razbremenjena nabave, priprave, kuhe in pospravljanja po kosilu, kar pa tudi nekaj pomeni.

– Zdenka iz konfekcije frotirja, je povedala, da odkar imamo novo menzo, je naročena na hladno malico. Zadovoljna je s kvaliteto in količino malice. Zelo všeč ji je, če Karlo s svojim „štabom“ pripravi kakšno posebnost za malico, kot npr. mesna rolada z jajcem, ali pa narezek z raznimi vrstami sira, itd. Boji pa se, da verjetno določena cena malic pogostega ponavljanja dragih specialitet ne bi prenesla. Obožuje tudi vse vrste majoneznih solat, saj tudi doma rada pripravi kaj podobnega, da je le majoneza lahko zraven. To je res, in ni le „reklama“ za majonezo Thomi. Njen izostren vid je ugotovil, da se pozna na porcijah odsotnost šefa, ker so takrat nekoliko manjše. Ostaja odprto vprašanje ali so porcije manjše zato, ker je šef

odmeril manjši kos mesa za pečenko takrat, ko ga ni bilo, ali pa je bilo kaj mlajšega in se je bolj „upeklo“, obstaja pa tudi možnost, da se moški raje razdajajo. Zdenka je nekaj mesecev nosila domov tudi kosilo, s katerim je bila zadovoljna, le možu so se zdele porcije včasih kar majhne in ker so kupili ozimnico, sedaj kuha kosilo doma. Na ta način tudi glavarju družine lahko ustreže s kakšnim „razsežnim“ zrezkom. Zdenka ni kakšna „izbirčna Metka“ in je z vsako malico zadovoljna, pravi le, da bi ostalo tako še naprej, še posebno se pa razveseli kakšnih eksperimentov, ki jih zagleda na krožniku. Prepričana sem, da domiselnosti pri našem Karlu ne bo zmanjkalo, le če mu bosta pri tem priskočila na pomoč še KOČNA in MESO.

— France iz skladišča surovin je naročen vseskozi na toplo malico. Na malico sicer nima pripomb, raje pa ima boljše jedi kot slabše. S količino je zadovoljen, če pa bi včasih še kaj pojedel, si pa „repete“ nadomesti kar s kakšnim kosom kruha. Na kosilo ob torkih ne prihaja, ker si podaljšan delovni dan zapolni z malo več kruha, od doma prinese pa še kakšno slanino ali salamo za sendvič, želodec pa je pomirjen. Podobno se znajdejo tudi njegovi delovni tovariši. Tudi s ceno malice je zadovoljen, saj ugotavlja, da se za 3.–dinarje ne bi mogel nikjer najesti. Na vprašanje, kaj bi spremenil ali dodal pri teh malicah, mi je povedal, da bi rad večkrat jedel solato (vsak dan), saj jo ima izredno rad, pa še zdrava je, tako vsaj pravijo. Glede na stanje o preskrbi si pač ne moremo izmišljati raznih zahtevnih malic, ampak je treba pestrost prilagajati situacijam, ki se pojavljajo. Zelo rad je makarone in tudi pasulj pravi, da je odličen, nima pa rad kurje obare, čeprav tudi to poje z malo manj užitka. Nekaj pa mora ostati takega, da lahko vsaj včasih zavija nos.

— Anica iz skupnih služb jemlje hladno malico in je z njo zadovoljna, posebno še ob upoštevanju možnosti nabave. Ugotovila je tudi, da zadnji čas nekako bolj pazijo, da je ena od hladnih malic lažja, da se jo lahko posluži tudi kakšen ne preveč zdrav delavec. Želi, da bi s takimi kombinacijami pri pripravi hladne malice nadaljevali. Tople malice do sedaj še ni jemala in zato o njej ni imela ne pohvale ne graje. Zadnje čase opaža, da se je kruh precej poslabšal in to predvsem črn, na kar pa seveda naši delavci v menzi nimajo vpliva. Kosil si ne poslužuje. Anica ni pristaš majoneznih solat, doma si majonezo raje nadomesti z „zenfom“. Količina malice je zanjo ustrezna, pri narezkih ugotavlja, da so celo zelo obilni.

— Srečo iz vzdrževalne enote pa ni preveč zadovoljen s hladno malico, ker so količine zanj preskromne. Tudi topla malica je bolj slaba, premalo kvalitetna in količina včasih nezadostna, zato si vzame malo več kruha, da lakota ni prehuda. Srečo ima rad meso, zato predlaga, da bi tudi pri hladni malici, na katero je največkrat naročen, dobil zrezke, lahko kar večkrat na teden.

— Tudi Jože iz iste enote je naročen na hladno malico in že razmišlja, da bi se naročil na toplo

malico, ker z mrzlo ni najbolj zadovoljen. Pravi, da je bilo nekaj časa v redu, sedaj so pa količine malice manjše kot so bile. Morda bi bila tudi izbira malic lahko bolj pestra, saj se solate zanj kar prepogosto ponavljajo. Kadar ima smolo in je malica zanj preskromna, si pomaga še s kakšnim dodatnim kosom svežega kruha, če pa ni svež, ima tudi en kos zadosti.

— Še Ani iz tkalnice frotirja sem za trenutek zmotila pri njenem delu, da bi zvedela še njeno mnenje o nam ponujenih dobrotah. Ani je še ena tistih, ki delajo ponoči in je povedala, da malica zmeraj ni najboljša, zlasti še, če so klobase, se večkrat zgodi, da niso najboljše. Ve, da teh ne delajo v menzi, pa vendar bi bila zadovoljna in verjetno vsi ostali z njo, če bi bile klobase takšne, da bi jih z užitkom lahko pojedle. Ugotavlja tudi, da se fižol ponoči ne obnese najbolje. Sama bi te malice zamenjala kar s kakšno pečenko ali pa tudi s sendvičem. Do „čuftev“ v omaki nima posebnih simpatij, pa tudi marsikateremu sodelavcu ali sodelavki ni preveč do njih. Morda ne bi bilo napak, če bi se namesto teh raje večkrat pojavil segedin golaž, ki ga ima pretežna večina kar rada. Količine na nočni izmeni so zadostne, saj večkrat še kaj ostane. Tudi tisti, ki nismo razporejeni na nočno izmeno vemo, da delo ponoči ni lahko, včasih še podnevi ne in tega se zaveda tudi naš Karlo, da gleda na delavce v nočni izmeni na ta način, da jim tudi v teh časih, ko kave praktično ni, redno preskrbi tudi črno kavo, za kar so mu delavci res hvaležni.

Povprašala sem še tov. Jelko, ki je predsednica Komisije za družbeni standard, kakšno delo opravlja ta komisija na področju družbene prehrane. Komisija za družbeni standard vsak mesec izbere iz poslanih jedilnikov za našo delovno organizacijo jedilnik tople malice. Tega objavimo tudi v Informatorju. Na komisiji obravnavamo pripombe delavcev, ki jih skušamo razrešiti v sodelovanju s kuharjem in Napredkom, saj so večkrat pripombe, da je slabša kvaliteta malice. Pri hladni malici so pripombe, da je postala enolična (vsak ponedeljek fižol v solati in suho meso), bureka ni več in da so majhni obroki. Te pripombe so prihajale zlasti od delavcev na opravljanju težjih del. Skušali so v razpravi ugotoviti, kako bi tem delavcem dali večjo porcijo. Žal komisija ni našla ustrezne rešitve. Verjetno bi takšen privilegij izzval preveč pripomb in tudi težko je določiti, katero delo opravičuje dodatek pri malici. Tudi neomejene količine kruha, ki ga vsak lahko vzame so pripomogle, da smo ostali za vse pri enakih porcijah. Če se najde v malici las ali kakšen drug sumljiv primer, se to pove v kuhinji. Jedilnika za hladno malico Komisija ne sestavlja več, ker se ga v kuhinji, zaradi pomanjkanja na trgu, niso mogli vedno držati.

Jelka je glede prehrane oziroma malice na strani večine. V začetku je bilo dejansko več različnih obrokov, morda pa smo se le prevzeli in sedaj gradimo tisto, kar smo prej hvalili. Sama se poslužuje

hladne malice, katere cena je res kar simbolična in tudi cena kosil je sprejemljiva, zlasti še, če so dobra, kot jih pohvalijo abonenti. Zelo prav pa pridejo kosila zlasti samskim (predvsem moškim), da imajo na ta način zagotovljeno kvalitetno dnevno prehrano.

Sedaj smo prebrali le pripombe uporabnikov, pa prisluhnimo še drugi strani „pološče“, to je izvajalcem, s čim vse se srečujejo, da lahko bolj ali manj zadostijo cca 800-članskemu kolektivu.

Najprej sem se o tem pogovarjala z vodjem obrata družbene prehrane tov. Karlom Busarjem, ki je uporabil kar nekaj števil.

V zimskem času razdele dnevno cca 350 toplih malic in pripravijo okrog 470 do 480 hladnih malic, skupaj s tistimi za nočno izmeno. Poleti se to razmerje spremeni in to v korist ali breme hladni malici, saj jih pripravijo kar približno 520, toplih pa je takrat le okrog 200. Pri hladni malici pravi, da pripravijo vedno več tistega obroka, ki je bolj vabljiv. Dnevno razrežejo cca 130 kg kruha, pripravijo cca 120 sendvičev. Na dan prodajo v povprečju 100 sladic, v dneh po plači ali pred prazniki pa še več. Tudi žejna ni majhna stvar, saj se poleg čaja tedensko popije do 1.500 steklenic Vipija in cca 500 steklenic Coca-cola.

Za nočno izmeno, kjer dela od 12 do 20 ljudi, je poleg malice obvezna še kava. In kljub temu, da je zanjo težko, jo je naš Karlo do sedaj še vedno preskrbel.

Da preskrba, kljub vsem znanim težavam o pomanjkanju tega ali onega ni preveč trpela je pohvalno sodelovanje s Kočno in Mesom, saj so delavci Svilanita imeli vedno mesne malice, medtem ko so imeli po drugih menzah tudi po več postnih dni na teden. Včasih Karla moti kakšna neumestna pripomba, če pa je upravičena, jo rade volje skušajo odpraviti pri nadaljnjem delu. Delavci v glavnem ne puščajo hrane, ostajajo predvsem kakšne „tople čorbe“.

Da za malico lahko vse pripravijo, morajo delavci menze že precej pred šesto uro pričeti z delom in to ob 4. uri zjutraj in delajo do 12. ure (4 osebe) in od 12. do 20. ure (2 osebi).

Pogovarjala sem se še s kuharico Miro, ki je pri nas nastopila svojo prvo službo pred slabima 2 letoma. Pravi, da so jo zelo lepo sprejeli v svojo sredino. Delo v kuhinji jo veseli. Pravzaprav je zadolžena še za kuhanje kosil, katerih je sedaj v povprečju po 10 dnevno, ob torkih se pa ta številka precej poveča. Jedilnika za kosilo pravzaprav nimajo, saj so pri kuhanju kosil odvisni od tega, kaj bo šef dobil — nabavil. Na vprašanje, kaj je naročnikom kosil najbolj všeč, sem zvedela, da imajo poleg zrezkov zelo radi razne močnate jedi, kot so cmoki, štruklji, itd. Želela sem zvedeti, če na krožnikih ostaja kaj veliko hrane in kruha. Odnos do kruha je pri malici slabši kot pri tistih, ki hodijo na kosilo. Tudi ravnanje s serveti je včasih kar „razsipniško“, da o jedilnem priboru ne govorimo, saj precej teh rekvizitov menja lastnika. Iz pogovora sem ugotovila, da so naše kapacitete v

obratu družbene prehrane primerne tudi za večje število kosil, tja do približno 80 kosil.

Mira je bila letošnjo sezono na Rabu. Dopustniki so pohvalili prizadevanje tam zaposlenih. Sama pa je povedala, da jo je najbolj utrujala vročina in pa delo preko celega dne. Tudi na domotožje ne smemo pozabiti, saj je bilo kar močno kljub temu, da so v domu letovali le naši delavci. Malo za potešitev teh težav pa sta poskrbela pošta in telefon. Pa še njo sem vprašala kaj rada je oziroma obratno. Zaupala mi je, da stročjega fižola nima rada, zelo so ji pa všeč enolončnice.

Slišali smo nekaj želja in pripomb delavcev. Vseh seveda nisem mogla obiskati. Verjetno so si pa vsa več ali manj podobna. Sedaj preberimo še, koliko je potrebno pridati za vse to še delovni organizaciji.

Za malico odšteje posameznik 3.— din, za kosilo pa 90,00 din. Delovna organizacija pa je k vsemu temu dodala v 10. mesecih 8.646.666,70 din, kar v povprečju znaša 1.046,00 din na delavca. Tudi to je denar, vendar ugotavljamo, da se tako porabljen denar dobro obrestuje, saj, če je prehrana v redu, je tudi zdravje zaposlenih boljše in manj odsotnosti zaradi bolezni ter večja produktivnost na delovnem mestu. Ta je pa v sedanjih situaciji še kako potrebna.

SUŠTAR Joži

Moj sin je vojak

OB 22. DECEMBRU — DNEVU JLA

Zgodovina bojev, obrambe in zaščite je stara, kot je staro človeštvo. Zgodovina je prepletena z nešetimi boji, usodami človeštva in željami po svobodnem življenju. Oborožene sile SFRJ se izgrajujejo in se bodo še naprej krepile v skladu s sprejetim načrtom obrambe države, njenimi gospodarskimi možnostmi in potrebami. Živimo v času nevarnega zaostrovanja svetovnega položaja. Od konca 2. svetovne vojne dalje si sledijo dogodki in situacije, ki ogrožajo mir, svobodo in neodvisnost držav. Kopičijo in zastružujejo se globoka protislovja, ki že leta ostajajo nerešena. SFRJ ko socialistična samoupravna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, kot neuvrščena država, je v svojem načelnem boju za odpravljanje vzrokov hudo nestabilnega mednarodnega položaja zmerom neomajna, ko brani svojo svobodo in mir nasploh. Letos poteka 41. obletnica oboroženih sil SFRJ, saj je bila leta 1941 v majhnem bosanskem mestu Rudo ustanovljena prva proleterska brigada. V

spomin na ta pomemben dogodek, je 22. december obeležen kot dan JLA. V počastitev temu prazniku smo se spomnili vseh naših mater, ki so svoje sinove rodile in vzgojile v mlade fante, katerih prva naloga ob vstopu v življenje je usposobitev v veččinah obrambe naše domovine.

Tudi v naši delovni organizaciji je nekaj delavk — mater, ki imajo svoje sinove prav sedaj v vojaški suknji. Kako se počutijo sedaj, ko njihovi ljubljenci služijo domovini, pa so povedale sledeče:

Ko je šel sin k vojakom, je bilo doma precej žalostno, pravi Mari. Naredili smo poslovilni večer in priznam, da sem jokala, obenem pa sem bila ponosna, da je sin postal vojak. Vojaški rok služi v Zadru. Po končani gimnaziji se je vpisal na fakulteto za sociologijo in novinarstvo — smer splošni ljudski odpor. Ker je pogoj za opravljanje tega študija pridobitev naziva rezervni oficir, bo imel v času služenja vojaškega roka kar precej obveznosti in učenja, da bo izpolnil pogoje za nadaljnji študij. Sin se je tudi sicer odločil za poklic, ki je usmerjen v narodno zaščito, tako bo imel tudi več možnosti zaposlitve.

„... Čas kar hitro beži, saj „delamo“ po 16 ur na dan. Zvečer se umiješ, ležeš v posteljo in v istem momentu zaspiš, zgodi pa se, da zaspiš tudi sredi predavanja. Predavatelji so tega že vajeni, zato vsakih pet minut zavpijejo, da prebudijo zaspance...“

Mari je povedala, da je sin odhajal z veseljem in prikritim ponosom svojim novim dolžnostim nasproti. Z njim imajo tesne stike, saj si pogosto telefonirajo, v ospredju pa so pisma, ki so sestavni del vojakovega življenja. Sicer pa meni, da je vojaška obveznost del vsakdanjosti, obveznost, kot npr. njena služba, ki ji je zvesta že mnogo let. Vesela je, da je fant zdrav, da je sposoben za služenje domovini. Iz njenih prisrčnih besed in vlažnega pogleda ob najinem razgovoru, pa je bilo jasno čutiti, da si najbolj želi, da bi v svetu še dolgo časa vladal mir, da bi se njen sin zdrav vrnil v družinski krog, kjer ga v domači hiši čaka njegova zaklenjena sobica in materina skrita ljubezen.

„... V soboto smo imeli pogozdovanje. Peljali so nas na skalnati hrib in vsak je moral izkopati 20 lukenj. Pri 19. sem dobil dva žulja, vendar to ni nič v primerjavi s tistimi, ki jih imajo po pet in to krvavih...“

Ko sem se pogovarjala z mojo naslednjo sogovornico Alenko, mi je veliko povedala o svojem sinu — vojaku. Njena pripoved o slovesu, obiskih in življenju sina v kasarni je bila tako prisrčna in bogata, da sem ji komaj sledila s pisanjem.

Alenka je doživljala sinovo slovo manj boleče, saj je navajena, da je bil pogosto z doma zaradi športnega udejstvovanja in tekmovanj. Vsekakor pa je za vse pomemben dogodek, ko je sin že tako velik, da odhaja od doma za daljši čas zaradi

vojaške obveznosti, da je postal svoja osebnost. Vsi so bili veseli, ko so zvedeli, da bo služil vojaški rok v Škofji Loki, ki je znana po tem, da je tam največ vojaških obveznikov, ki so zapisani športu, zlasti smučanju. Takšne razporeditve je bil vesel tudi njen Aleš ter poln pričakovanj in radovednosti je odšel v kasarno. Z ozirom na aktivno gojenje športa in ker je dober smučar je bil razporejen v alpski oddelek — pešadija. Po končani gimnaziji se je vpisal na fakulteto, zato bo tudi njegov vojaški rok trajal samo 12 mesecev. Alenka se je s svojimi domačimi udeležila sinove „zakletve“. Ta dogodek ji je ostal v posebno lepem spomenu, saj je po bogatem kulturnem programu potekala zakletev zelo svečano — pred Titovo sliko. Nekoliko smo bili zmedeni. Radovedni smo s pogledi iskali vsak svojega sina in težko ga je bilo najti, ker so si bili v uniformah vsi zelo podobni, razvrščeni v dolgih vrstah. Nato smo ga le uzrli in ga tudi prvič videli v vojaški obleki. Kljub temu, da se je fant že pred odhodom k vojakom na kratko postrigel, so ga tam še enkrat po „vojaško uredili“. Vsekakor ga zelo pogrešam in sedaj ljudi v uniformi na cesti takoj opazim, kar se mi prej ni dogajalo.

Na moje vprašanje, kako se fant počuti v novem domu, je Alenka povedala, da sin strogi vojaški režim dobro prenaša, saj je kot športnik navajen dosledne discipline. Njegova pridobljena telesna kondicija se mu sedaj bogato obrestuje, saj je njegovo vojaško življenje pretežno v naravi, ob športu, gradnji novega strelišča, kopanju jarkov. Pridobil si je tudi izkušnje z dobivanjem žuljev, zlasti zaradi starih vojaških čevljev, kar pa pogumno prenaša.

„S premestitvijo na Pokljuko se je vojaški vsakdan bistveno spremenil, saj bo sedaj smučarski inštruktor mladim rekrutom. Ko je ob premestitvi prišel domov v vsej bojni opremi, sem bila vesela in obenem prestrašena zaradi orožja, saj smo najprej pomislili, kam naj damo puško, da bo zadoščeno varnosti. Soglasno smo se odločili, da naj do odhoda počaka kar v WC.“

V vojaškem življenju šele prav pride do izraza tovarištvu. Vsaka neposlušnost ali kršenje pravil posameznika se kaznuje skupinsko, kar zelo vzgojno vpliva na celotno moštvo. Kako zelo upoštevana sta red in disciplina v kasarni, smo videli ob priliki obiska, ko je sin lahko šel z nami v mesto šele, ko se je preoblekel v t.i. svečano obleko, ostremu pogledu dežurnega pa ni ušla niti igla s sukancem, ki mora biti za vsak primer zataknjena v kapi“.

Alenka mi je ob koncu najinega pogovora povedala še, da se je fant naučil, kako se postilja postelja „na ivico“, kako se je treba v nekaj sekundah umiti z mrzlo vodo in da je pod prho treba tudi pohiteti, da na telesu ne ostane milnica, ko se na komando zapre voda ob točno določenem času.

Ko sem se poslovila od Alenke, sem se mimogrede odločila, da bom povprašala po občutkih še kakšnega očeta, ki ima sina v vojski. Zavila sem v skladišče gotovih izdelkov in Tone mi je rad odgovoril na nekaj vprašanj. Pri njih je bilo ob sinovem odhodu k vojakom bolj žalostno, saj je sin moral po slovo od matere v bolnico, kjer je bila na pooperativnem zdravljenju. Sin je šel na odsluženje vojaškega roka v Prištino, ki je znana po raznih nemirih, zato smo bili še bolj vznemirjeni. Vojaki so tam v stalni pripravljenosti za primer intervencije. Sicer pa mislim, da je za mlade fante zelo dobro, da so vojaki, saj takrat šele prav vedo, kako se mora dosledno ubogati na vsako besedo, kar pa se doma ne dogaja vedno. Sam sem bil vojak tri leta, ker sem služil mornarico in mislim, da je sedanji vojaški rok zelo kratek, poleg tega pa imajo še

dobro hrano, imajo boljše postelje, dovoljeni so obiski, več je izrednega in rednega dopusta, skratka imajo se kar dobro. Sin služi vojsko že pet mesecev in med tem časom je bil za 29. november doma. Z vojaškim življenjem se je pohvalil, ponosen je da je vojak. Privadil se je tudi drugemu načinu hrane, saj je pretežno sestavljena iz zelenjave, meso pa je največkrat koštrunovo. Drugače pravi, da je vse v redu, samo včasih se še nekoliko preplašen prebudi iz sna, ko ga zbudijo nočni nemiri po Prištini in pok kolta, kajti kasarna stoji sredi mesta. V primerjavi z Alenkinim sinom je tukaj malo drugače, saj so tudi izhodi v mesto v glavnem skupinski, zaradi varnosti. Ko bo Tone mlajši prišel iz vojske domov, bo šel verjetno nazaj v službo v Utok, saj je tam dosedaj že delal kot usnjarski tehnik in tako odpade tudi skrb zaposlitve." Pri razgovoru s Tonetom sem imela občutek, da moški popolnoma drugače dojemajo otrokovo odsotnost in vse prenašajo bolj „moško“. Tudi Tone je dejal, da ob sinovem odhodu ni bil posebno prizadet, drugače pa je z mamo, ki še sedaj zajoka, ko se spomni nanj. Tako se mama velikokrat spomni svojega sina posebno ob času kosila, ko ostane njegov stol prazen in dobremu kosilu je dodan grenak priokus, ki ga še povečajo materine solze.

Moja naslednja sogovornica je bila Minka, ki ima tudi že tako velikega sina, da je pred kratkim postal vojak. Kot vsako mater je tudi njo prizadel sinov odhod in pravi, da jo je z vsakim dnem, ki je bil bliže odhodu njenega sina na odsluženje vojaškega roka, vedno bolj „stiskalo“ pri srcu, čeprav je bila

po drugi strani ponosna, da bo tudi njen sin izpolnil dolžnost, ki je za vsakega fanta častna.

Marko se je tik pred odsuženjem vojaškega roka izučil za trgovskega pomočnika in je bil v skladu s poklicem dodeljen v intendantsko službo. Čeprav je ves čas živela družina skupaj, je kar z nekakšnim veseljem odšel na dosluženje, ker je vedel, da mora to obveznost opraviti čimpreje.

Vojaški rok služi v Bihaču in stiki z domačimi se v glavnem odvijajo po telefonu in seveda tudi s pismi. Po treh tednih, tj. 23. oktobra so imeli „zakletvo“ ki je bila zelo svečana. Zaradi oddaljenosti se je Markove svečane zaobljube udeležil le oče. V kratkem bo njegovo osnovno usposabljanje v vojaških veščinah končano in bo premeščen v drug kraj. Po vrnitvi iz JLA pa ima Marko poleg redne zaposlitve željo po nadaljnjem izobraževanju.

Štefka je občutila teža slovesa od sina nekoliko kasneje. Ko je sin dobil poziv sta bila oba vesela, on da bo postal vojak, ona ob misli na to, da je fant zdrav in sposoben za vojaško službo. Fant je bil ob odhodu malo nervozen, poslovil se je kar na hitro, na postajo pa ga je

spremljal mlajši brat. Štefka je prvič zajokala po enem tednu, ko je po pošti prispel paket s sinovo obleko, takrat se je šele resnično zavedala, da je sin ostal v Kruševcu in da ga precej časa ne bo domov. Po končanem usposabljanju za deseterja je bil premeščen v Prištino. To je bil za Štefko drugi udarec, kajti veskozi se je bala, da fant ne bi služil vojske prav v tem kraju, kjer so zaradi večkratnih pouličnih demonstracij v večji nevarnosti. Štefka ves mesec ni dobila od sina pošte in ko je nekega večera doma zazvonil telefon in je slišala sinov glas, ki ji je naznanil, da je zdrav in se ima dobro, od ganjenosti ni mogla govoriti. Fant je v vojski zelo zadovoljen, saj je bil že od malega navajen, da ni tožil za vsako stvar. V kasarni v Prištini je bila hrana dobra, nekoliko huje pa je sedaj, ko je trenutno na opravljanju svojih vojaških dolžnosti na albanski meji in dobiva v glavnem samo „hladne obroke“, poleg tega pa so vojaki „odrezani od sveta“.

Štefka ima sina v lepem spominu. Kljub temu da ni dokončal šole, ji je potem, ko se je zaposlil, veliko pomagal tudi denarno, saj sama zaradi boleznih nima dobrega dohodka. Sicer pa čas teče kar hitro, pravi Štefka, minilo je že devet mesecev odkar je fant odšel, želim si le, da se mu ne bi kaj zgodilo in da bi se zdrav vrnil domov. V času služenja vojaškega roka je bil sicer doma za nekaj dni, pravi pa da bo dopust raje prihranil za konec, da se bo lahko prej vrnil domov, mi je na koncu povedala Štefka. Po končani obveznosti si želi zaposlitve, goji pa tudi željo po nadaljnjem šolanju.

Vsem našim vrlim vojakom, posebno pa še tistim, ki so prav zdaj v vojaški suknji iskrene čestitke ob dnevu JLA, mamam pa hvala za njihove sinove.

NOVAK Franc

Pred zimsko sezono

NA VELIKI PLANINI

Ob pričetku nove smučarske sezone, smo se pozanimali pri Integralu, kaj nam pripravlja za prijetnejšo smuko na Veliki planini. Tudi za Svitanitovce je to zanimivo, saj imamo počitniško hišico na Veliki planini. Prevoz ob tej energetski krizi ne bo predstavljal problema, saj bodo dobre avtobusne zveze dobrodošle.

Skušali bomo opisati težave s katerimi se srečujejo delavci in novosti, ki nam jih pripravljajo za prijetne zimske dni. Predpogoj za normalno obratovanje sistema žičnic je nihalka, ta pa je sedaj brezhibna in varna, da se bomo pripeljali do postaje Šimnovec. Tu se bomo presedli na sedežnico, katera je ob zamenjavi reduktorja pridobila na hitrosti in bo omogočila hitrejše prevažanje potnikov – smučarjev na smučišča, odnosno do počitniških hišic. Pri vmesni postaji sedežnice Zeleni rob je odstranjena baraka in jama zasuta, da bo smuka varna. Na končni postaji sedežnice so odstranili skalovje in opravili zemeljska dela, tako da je omogočena smuka proti Tihi dolini brez nevarnosti.

Tiha dolina je ob zamenjavi vlečne vrvi na „enici“ prispevala, da bo ostala najlepši del smučišč. Tudi na „osmici“ bo po končanih zemeljskih delih na vrhu izstopa smučišče lepše speljano za prijetnejši spust. Ponovna popravila na Purmanu bodo omogočila prijetno smuko ob vznožju Velike planine.

Tudi pri Šimnovcu so razširili dostop do sedežnice, kjer bo dovolj prostora za organiziran in urejen vstop na sedežnico. Smučarji, začetniki bodo prišli na svoj račun, saj bo na levi strani sedežnice postavljena nova vlečnica s krožniki „Jurček“, ki je izdelek Lesne Slovenj Gradec, po licenci Poma iz Francije. Na varnost smučarjev tudi niso pozabili, saj so nevarna mesta zagradili in opremili z napisi. Prav tako so po dolgem času obnovili telefonske zveze, kar bo omogočilo takojšnjo intervencijo ob morebitnih nesrečah. Redarska služba bo v dogovoru in sodelovanjem SK Kamnik in ob pomoči delavcev Integrala prispevala k boljši urejenosti in varnosti na smučiščih.

V sodelovanju s SK Kamnik je organizirana stalna smučarska šola na Veliki planini. Ob koncu tedna pa bo poskrbljeno tudi za najmlajše, ki se bodo lahko vključili v otroški vrtec na snegu. Prihaja tudi čas za smučarje tekače, za katere bodo poskrbeli z novimi progami po idilični Veliki planini.

Dotaknil bi se tudi gostinskih uslug, katere pa so že dolga leta rak rana na Veliki planini, kar je tudi prispevalo k manjšemu obisku in zaslužku. Na pobudo začasnega kolegijskega poslovodnega organa so oddali hotel Šimnovec in Zeleni rob v zakup najboljšemu ponudniku in s tem morda naredili velik premik v korist smučarjev in izletnikov. Tudi dogovor o možni preskrbi z živili (kruh, mleko . . .), ki bi jih kupovali na Zelenem robu je zelo vzpodbuden. Ob konicah obiskov na Veliki planini razmišljajo o začasnih postavitvi „štantov“ na smučiščih. SK Kamnik pa bo še naprej upravljal z bifejem pod „osmico“.

Kljub vsem prizadevanjem vseh, pa bo zelo pomembno vlogo odigral teptalni stroj. Na razpolago imajo dva, katera pa sta v zelo slabem stanju. Zato razmišljajo o nakupu novega, katerega cena pa je okoli 230.000 švicarskih frankov. Uvoznik teptalnega stroja „Metalka“ zagotavlja dobavo in plačilo do 1. 6. 1983, kar bi bilo težko izvedljivo za samo temeljno organizacijo. Zato se bodo dogovarjali o združevanju sredstev delovnih organizacij za nabavo novega teptalnega stroja.

Ob težavah z naftnimi derivati, kar je osnova za delovanje naprav, jim je IS skupščine občine Kamnik zagotovil zadostno količino goriva, kar bi omogočilo normalno obratovanje naprav.

Zelo vidno vlogo v prizadevanju za uresničevanje in boljše počutje na Veliki planini je prispeval IO SIS RTC Velika planina, katerega predsednik je naš direktor del. organizacije Jenko Matija. Vse to pa je ob pomoči delavcev TO Integral izredno vzpodbudno za prihodnjo smučarsko sezono in pridobitev tudi tistih smučarjev, ki so do nedavnega hoteli preko meje.

Tudi s cenami, ki so nove za to smučarsko sezono bomo lahko zadovoljni, saj so nižje od ostalih smučišč.

— dnevna karta	230 din
— popoldanska od 12 ure	160 din
— družinska (oče, mati, otrok do 10. leta starosti)	500 din
— vsak nadaljnji otrok do 10. leta	160 din
— članice SIS RTC Vel. planina (s pravico 10 % združenih sredstev, do 50 % popusta)	
— osnovne organizacije sindikata za nakup nad 20 kart — je cena karte	200 din
— tedenska karta	1.000 din
— petdnevna karta	750 din

JEGLIČ Jožica

O preskrbi

Nahajamo se v času težke gospodarske situacije, zato je preskrba z nekat erimi življenjskimi potrebščinami zelo motena. Na policah nam primanjkuje detergentov, kave, olja, moke, sladkorja, mesa in še nekat erih drugih artiklov.

Če pa analiziramo situacijo, vendarle lahko ugotovimo, da je le malo tistih potrošnikov, ki ne bi bili preskrbljeni z vsemi dobrinami, ki jih od časa do časa ni dovolj.

Žal je že tako, da nekateri imajo večje možnosti pridobivanja, drugi pa ponižno čakamo v vrstah za nakup.

Prav bi bilo, da bi se pri nakupih bolj obvladali in nebi podlegli nakupovalni mrzlici. Potem tudi nebi bilo nobenih motenj v preskrbi in nebi se večale socialne razlike. Zavedati se moramo, da kopičenje prekomernih zalog ni priporočljivo, saj rok trajanja ni vedno najdaljši.

Moramo omeniti tudi neorganiziranost trgovcev. Saj bi z večjo kvaliteto ponudbe lahko preprečili prenekatero hudo kri pri potrošniku.

Mislím, da nimajo pravega odnosa do dela, saj se obnašajo skrajno neprimerno, misleč le na dobiček, ne pa na kvalitetno in pošteno postrežbo.

Ugotovljeno je bilo, da smo v Kamniku v preteklih mesecih prodali za trikrat več artiklov kot je bilo s planom predvideno. Torej oskrba le ni tako motena, kot se zdi. Žal pa založenost z nekaterimi artikli ni enakomerno porazdeljena.

Tudi OOS se poskuša vključiti v nabavo nekaterih artiklov, vendar nam žal ne uspe povsem. Saj so tako imenovane sindikalne prodaje ukinjene že več let. Preko občinskega sveta in potrošniških svetov lahko dajemo predloge in tudi pripombe v primeru eventualnih motenj v preskrbi. Ko smo tik pred prazniki, in se nam bliža leto 1983 je prav, da

se že sedaj pripravljamo, na marsikatero težko preizkušnjo, ki nas čaka v prihodnjem letu. Zavedati se moramo, da bodo motnje v preskrbi še večje in da nam življenjski standard še pada.

Z boljšim delom, redom in disciplino bomo premagali težave. S poštenim in odgovornim načinom razdelimo tisto, kar bomo ustvarili, na vse enako!

DOPLIHAR Alenka

Kdo je za slikami našega Tekstilca?

Že v sedmem razredu osemletke ga je profesor tehničnega pouka popeljal v skrivnostni svet fotografije.

Za dečka trinajstih let je ta umetnost zelo mi-kavna, ko lahko razna doživetja ali prizore iz njegovega življenja spravi na papir in ohrani za poznejši čas.

To mu je vzbudilo neustavljivo željo po lastnem fotoaparatu. Skupina šolarjev je vneto prihajala na foto krožek. Ovekovčili so vse pomembne šolske in izvenšolske dogodke. V šolski temnici so nato filme sami razvijali in delali fotografije za številne hvaležne odjemalce. Tako je marsikatero sončno popoldne preživel v temnici, kamor ni smel prodreti niti majhen pramen svetlobe, kaj šele sončni žarek, saj bi jim uničil dragocene posnetke. Medtem pa so se drugi sošolci brezskrbno podili za žogo na sončnih travnikih.

Končno se mu je izpolnila vroča želja — dobil je prvi lastni fotoaparatus — Smeno. To je bil enostaven aparat, s katerim pa se je dalo napraviti prav kvalitetne posnetke. . .

Mačja perspektiva

V šolskih počitnicah, ko je tudi delo fotokrožka prenehalo, je spremenil domačo kuhinjo v temnico. Ob popoldanskih ali večernih urah, ko v kuhinji ni toliko „prometa“, si jo je preuredil v fotografski laboratorij. Delati je moral seveda za zaklenjenimi vrati, da mu nebi kakšen radovednež nehote pokvaril dela, ko bi odprl vrata. Seveda je poprej skrbno zagrnil tudi okna, da v kuhinjo ni mogel prodreti niti kanček svetlobe. Po končanem delu, ko se je laboratorij spet spremenil v kuhinjo, je po svojih močeh skušal odstraniti sledove svojega umetniškega ustvarjanja. Madeži, ki jih je povzročila fiksirna tekočina na najbolj neprimernih mestih, so ostali kot neizprosne priče fantovega „umetniškega“ delovanja. Mama pa seveda tega ni bila ravno vesela.

Z leti se je fant preselil na tekstilno šolo, kjer je s svojo fotografsko umetnostjo nadaljeval. Nekako v tistem času so nastali njegovi prvi diapozitivi. Posnetki v barvah so bili pravo poživilo po večletnem delu v črnobeli tehniki. Še vedno pa je prevladovala črnobela fotografija, ker so ga pestili finančni problemi. Takšna dejavnost ostaja vedno bolj na repu pri planiranju in razdeljevanju „financ“.

Svojim sošolcem je naredil slike za legitimacije. S fotografsko kamero je zabeležil vsa važnejša šolska dogajanja. Predvsem v počitnicah je imel dosti dela. Fantje so se zbrali na delovni akciji v brigadi in tudi to je bilo potrebno dokumentirati.

Potem je sledil najvažnejši dogodek za srednješolska – matura. Ta dogodek je zabeležil deloma tudi v barvah.

Pridno je uporabljal aparat na vseh svojih pohodih v naravo in vedno bolj izrazita je bila njegova nagnjenost do dveh glavnih tem: hribi in gorsko cvetje.

Na vseh pohodih v naravo je bil fotoaparat njegov stalni spremljevalec. Kamniške hribe je prehodil počez in po dolgem. Tako je na gorskih poteh in stezicah kmalu spoznal vsako bilko in skalo. Kljub temu je našel na svojih pohodih vedno nove motive. Saj so lepota narave neizčrpen vir za umetniško ustvarjanje. Slikal je naše gorske vrhove, samotne macesne in viharne, pa nežno cvetje, ki se bori za svoj obstanek na strmih skalah gorskega sveta.

V Svilanitu je ustanovil fotografski krožek in zbral okoli sebe nekaj navdušenih fotografov. Po napornem boju za vsak dinar so si opremili temnico. V njej so začele nastajati prve „domače“ fotografije za naš časopis. Velika razlika je med delom po naročilo za naš časopis in njegovimi ljubiteljskimi pohodi s kamero po bližnji in daljnji okolici. Predvsem časovni termini, ki ga stalno priganjajo pri delu za časopis, motijo in ubijajo njegov umetniški zagon. Iz svoje novinarske dejavnosti se rad spominja dogodka, ko je moral zabeležiti za naš časopis pogovor s tovarišem Pengovom. Med pogovorom je prav „po profesionalno“ pritiskal na ročico fotografskega aparata. Doma, v temnici pa je ugotovil, da iz vseh številnih posnetkov ni bilo nič. Film je neizprosno prikazoval samo temo. Rok za oddajo slikovnega materiala pa je bil že pred vrati. V mislih si je že

predstavljal nejevoljo tiskarjev, ko bomo zopet pozni z oddajo materiala za časopis. Ni bilo druge rešitve, kot da je pri pregledu članka tovariša Pengova prosil za ponovno poziranje. In potem so posnetki le uspeli, kljub strašni naglici in sušenju slik z ženinim sušilcem za lase.

Zaradi takih in podobnih nezdoljivosti ima mnogo rajši svoje pohode v naravo s kamero v roki. Sploh pa odkar ima nov, moderen japonski aparat. Posnetek se naredi zelo hitro, zanj so potrebne le stotinke sekunde. Do fotografije pa je potem še dolga pot. Njena kvaliteta je v veliki meri odvisna od kasnejše obdelave filma. Delo v temnici je zamudno, zato se mu lahko več posveti le pozimi. Takrat se za več ur zapre v temnico in dela v popolni temi ali pri skrivnostni rdeči ali zeleni razsvetljavi. Ves trud pa je poplačan, če kakšen posnetek uspe, to pomeni, da je motiv posnet s pravilnega kota in razdalje, ob pravilni razsvetljavi in v ravno pravilnem časovnem razdobju.

Tokrat: milo za drago

Njegova želja je, posvetiti se mikrofotografiji, upodabljal pa bi rad predvsem cvetje.

Druga tema, ki ga zanima, je tekstil. Nekoč, ko bo imel dosti časa, bo naredil podrobno študijo o tekstilu od bombažnih vlaken do nastanka tkanine.

To bi hkrati obogatilo dokumentacijo naše proizvodnje, ki je za zdaj s slikami zelo slabo opremljena ali skoraj nič.

Mislil, da ni med bralci nikogar več, ki bi na tem mestu še ne vedel, o kom teče beseda. Sicer pa ni nobena skrivnost, kdo se skriva za slikami našega Tekstilca. To je naš, po stažu še mladi vodja splošno kadrovske službe, tovariš Bogo Wiegele.

Njegova želja je, da bi zopet zaživel tovarniški fotokrožek. Kadar bo dopuščal čas, bi želel organizirati tečaj za naše amaterske fotografe, ki jih je v Svilanitu kar lepo število.

Naša želja pa bi bila, da nam bi s posnetki čim bolj bogato opremljal časopis. Pri njegovem umetniškem delovanju pa mu želimo še veliko uspešnih stotink.

Na službeni poti

V ŠVICO

Firma Ciba Gergy – Basel mi je v mesecu novembru omogočila enotedensko prakso v njihovih laboratorijih z namenom, da mi širše predstavijo uporabnost novega programa CIBACRONF barvil.

Ker pa običajno ob imenu te firme pomislimo, da izdeluje samo proizvode za tekstilno industrijo bi vam to firmo rada malo širše predstavila. V celoti zaposluje Ciba Geigy več kot 80.000 ljudi. Svoje izpostave ima v 60 deželah na vseh petih kontinentih. Centrala firme je v industrijskem delu mesta Basel, kjer je zaposlenih 40.000 ljudi. Poleg proizvodnih enot so tu skoncentrirane vse razvojne službe, laboratoriji, komerciala, upravne službe, lastna banka, ter objekti za prehrano in rekreacijo itd. Glavni proizvodi te firme pa so naslednji:

- barvila in kemikalije za tekstilno, usnjarsko in papirno industrijo ter posebna fluorescenčna barvila,
- farmacevtski proizvodi – kozmetika,
- razna sredstva za kmetijstvo,
- različne vrste plastike, barve za plastiko, sintetična vlakna,
- aerosol produkti,
- fotografski material,
- posebna elektronska oprema.

Za ilustracijo, kako velik industrijski gigant je to, naj navedem še podatek, da so laboratoriji (fizikalni in kemijski) za tekstilni del proizvodov nameščeni v dveh 8 nadstropnih stavbah, poleg njiju pa stoji manjši proizvodni obrat z najsodobnejšo opremo, ki jo danes uporablja tekstilna industrija v svojih barvarnah, oplemenitilnicah in tiskarnah. Aparati oz. naprave v tem obratu so miniaturni (do 50 m oz. kg), testirajo pa se na njih novi proizvodi oz. nova tehnologija.

Prav tako je moja praksa potekala v laboratoriju, ki je bil opremljen za najsodobnejšo laboratorijsko opremo in sem tako v petih dneh dela lahko izdelala dovolj novih receptur in pripravila postopke z novimi Cibacron F barvili.

Na razpolago so mi bili tudi strkovnjaki s področja barvanja in beljenja frotir tkanin.

Še nekaj podatkov o novih Cibacron F barvilih. Ta barvila spadajo v grupo reaktivnih barvil. Odlikujejo pa se z izredno visoko stopnjo reaktivnosti, dosežajo visoke pralne obstojnosti in so zelo obstojna tudi na peroksidne in klorove kopeli, kar je za naše tkanine oziroma artikle zelo pomembno.

Kljub temu, da je moje delo potekalo od osmih zjutraj do petih popoldan (seveda z opoldanskim premorom za kosilo), sem si lahko ogledala še nekaj

zanimivosti mesta. Basel je predvsem staro industrijsko mesto. Reka Rohn, ki teče skozi mesto je plovna in v pristanišču pristajajo veliki rečni tankerji z nafto. V pristanišču je tudi obeležje – stolp kjer se stikajo tri dežele: Francija, Nemčija, in Švica. Značilnost tega mesta je tudi to, da ima letališče na francoskem ozemlju, del železniške postaje pa je na nemškem ozemlju. Tradicija razvite kemijske in farmacevtske industrije se kaže tudi v številnih muzejih in eden najstarejših je farmacevtski muzej s svetovno znano zbirko eksponatov. Mesto se ponaša tudi z mnogimi slikarskimi galerijami in eno teh galerij sem obiskala, ker me je zanimala dokaj obsežna zbirka slik starih slikarjev in pa posebno zanimiva zbirka Piccassovih slik.

Vse izkušnje, napotke in novo tehnologijo za barvanje s Cibacron F barvili, ki mi jih je firma Ciba Geigy med prakso posredovala bomo s pridom uporabili v naši tovarni v naslednjem obdobju.

V DEŽELO ANDERSENA

Pred kratkim sta se dva naša sodelavca podala na Dansko – deželo Andersena, ali bolje deželo Andersenov. Poznamo namreč najmanj dva: Hansa Christiana Andersena, ki je pisal pravljice in Stiga Andersena, ki od nas kupuje kopalne plašče. Ta, drugi je bil tudi vzrok in cilj potovanja.

Kopalne plašče je kupil le s pogojem, da mu jih dobavimo v zelo kratkem roku, ker jih potrebuje za prodajo v decembru tega leta. Da po vseh naporih v konfekciji, skladišču in še marsikje ne bi doživeli kakšnega neprijetnega presenečenja, smo se odločili za prevoz z lastnim kamionom in tovor zapuili Urankar Jožetu in Šmidovnik Andreju.

Pred njima je bila 3240 km dolgo potovanje, ko sta se 5. novembra podala na pot. Po 30 urah vožnje po cesti in eni uri zibanja po morju sta pripeljala tovor na cilj. Na poti so ju spremljale prav nemoogoče vozne razmere: dež, sneg skratka izredno slabo vreme. Za nameček sta po prihodu na cilj morala sama raztovoriti kamion.

Copenhagen, ali severne Benetke, kot ga tudi imenujejo, je izredno lepo in prijazno mesto. Naša fanta pa v njem nista mogla dolgo zdržati. Razlog je bil predvsem v tem, da prazen žakelj ne stoji pokonci. Hrana, ki so jo ponujali v tem lepem mestu je bila namreč po njunem mnenju povsem neužitna. Potrebno se je bilo torej čimprej „evakuirati“ v Nemčijo, kjer jedo bolj po našem okusu. Nemudoma sta se vkrcala na velik trajekt in pot nazaj se je pričela.

Spet sta sedela za volanom vsak po osem ur in kamion je požiral kilometre. Do sobote sta prispela do Münchna, kjer sta morala preživeti konec tedna, ker je v soboto in nedeljo prepovedana vožnja s kamionom. Imela sta nekoliko časa, da sta lahko razmislila, kako uspešno sta opravila pot. Na mnogih mejah, ki sta jih prestopila nista izgubila niti minute časa, saj sta si o pravem času priskrbela vse

Naša popotnika; Andrej in Jože

potrebne dovolilnice in kup drugih papirjev, ki so jima omogočali nemoten prehod. Videla sta precej drugih voznikov, ki jim delo z birokracijo, ki je po vsem svetu enaka, ni bilo tako znano in so na mejah izgubljali dragoceni čas.

Kar malo sta že hrepenela po domu, ko sta se vzpenjala proti Ljubelju.

Preživela sta še „prisrčno“ dobrodošlico, ki jima jo je izrekel nadobudni carinik, ki je temeljito premetal vsebino kabine. Ker ni našel ničesar prepovedanega ju je nemudoma „napodil“ domov.

Tako se je končala pot, ki je trajala skoraj teden dni. Kupec nam je medtem sporočil, da je pošiljko v redu prejel in se zahvalil za hiter prevoz.

Mi, ki nismo nikoli dvomili v zanesljivost naših fantov, pa smo to vedeli, še preden smo prebrali Andersenov teleks.

KOŽELJ Majda

Moj krst

V lepem sončnem vremenu sem se s prijetno družino Svilanitovcev odpeljala na strokovno ekskurzijo v Predilnico Litija. Ogljedali smo si tovarno, ki že vrsto let sodeluje z nami — dobavljajo nam prejo. Zanimiva debata o težavah in uspehih ene in druge delovne organizacije ter na splošno tekstilne

industrije nam je poživila duha in kar nismo mogli končati pogovora. Po ogledu tovarne in okrepčilu smo se odpeljali na grad Bogenšperk, kjer smo si ogledali in zvedeli zgodovinske znamenitosti tega gradu. Grad nam je bil pa tako všeč, da smo se odločili preživeti še nekaj prijetnih uric ob dobri kapljici in prijetni glasbi. Ob tej priliki smo izkoristili priložnost za krst — sprejem novih članov v DITT, med katerimi sem bila tudi sama. Za sprejem v članstvo pa je seveda treba nekaj znati, zato je vsak nov član dobil, tako kot na zrelostnem izpitu, po tri vprašanja. Če si odgovoril pravilno ali napačno si za „štrafungo“ dobil kozarec dobre kapljice. Vsi novopečeni člani smo krst dobro prestali in nato vsi skupaj zaplesali. Nekateri veliki Svilanitovi možje so imeli pri plesu „velike“ težave, pa ne zaradi plesa, ampak zaradi nizkega stropa. Pri tem smo imele predstavnice ženskega spola prednost, saj so se morali malo bolj skloniti in stisniti k soplesalkam. Veselo rajanje se je nadaljevalo v zgodnje jutranje ure, ko smo pojoč zapustili grad Bogenšperk in se zadovoljni odpeljali proti Kamniku.

Zato vsi tisti, ki se bojite krsta, le korajžno — ne polivajo nas z mrzlo vodo, ampak . . .

MALETIČ Jana

Življenje v dvoje

Bližal se je konec dopoldanske izmene, vsi smo bili v mislih več ali manj že doma, le naša Marinka in tovariš direktor sta se vneto pripravljala na sprejem Svilanitovih mladoporočencev. Malce sramežljivo so pričeli prihajati v sejno sobo, kjer smo jim pripravili krajši sprejem z obvezno „zdravico“, kavico ter seveda fotografiranjem. Prijetno je bilo gledati te mlade nasmejane obraze, ki so se za hip zresnili ob besedah tovariša direktorja, ki je seveda na podlagi svoje dolgoletne zakonske prakse kar nízal življenjske preizkušnje, ki čakajo mladega človeka na novi poti. Kako prav ima Dostojevski, ko pravi: „Zakon je najbogatejši izvir življenjskega zadovoljstva“. Pravega in zares srečnega zakona ni lahko zasnovati, saj zahteva mnogo prizadevanj obeh zakoncev. Veliko terja, vendar tudi veliko daje. Življenje v dvoje lahko osrečuje, pa tudi bridko razočara in se spremeni v povzročitelja obupa in tak zakon je lahko kriv za tri četrtine vseh človeških težav. Sreča zakoncev se odraža tudi v njihovem okolju in na vse zadnje tudi na delovnem mestu.

V nadaljevanju se bomo ob pogovoru z nekaterimi našimi mladoporočenci ustavili ob tistih poglavitnih problemih, ki jih prinaša novoustvarjena skupnost.

Naše babice nam še prav dobro vedo povedati, kako se včasih mlada dva sploh nista sama odločila za ta korak, temveč sta bila mimo svoje volje prisiljena v to, da se združita za večno. V teh primerih je žena prevzela položaj popolne pokornosti svojemu možu. Njena glavna naloga je bilo rojevanje otrok, čuvanje domačega ognjišča in skrb za otroke. Kako je s tem sedaj, in kakšna je enakopravnost v zakonu, sta mi pripovedovala naša dva „mladopečena“ moža Zdravko in Franc. Na vprašanje, kje sta se spoznala s svojima zakonskima družicama, sta odgovorila:

Zdravko: „Spoznal sem jo na sindikalnem izletu. Beseda je dala besedo in po enem letu sva že bila v zakonu“.

Franc: „Ženo sem si poiskal kar na Štajerskem, od koder sem tudi sam doma. Tako vsaj ni problemov med nama, ker sva oba Štajerca“.

No, Franc ni tako hitro pohitel v zakonski jarem, ampak se mu je strumno upiral kar celih pet let.

O delitvi dela v skupnem gospodinjstvu, pa menita takole:

Mladoporočenci 1982

Franc: „Žena dela v gostinstvu, kjer je tak delovni čas, da ob koncu tedna največkrat dela in si moram zato za sebe in za sina kar sam skuhati. Vendar pa rajši vidim, da to dela žena, ki je veliko bolj veščá v tem kot jaz.“

Zdravko: „Za zdaj prepuščam vsa gospodinska dela najraje kar ženi, ne bi pa se branil tega dela, če bi bilo nujno potrebno.“

Beseda nam je kar gladko stekla in moža sta se pošteno razgovorila. Oba menita, da prvi dnevi v zakonu prinašajo veliko sreče in zadovoljstva, seveda pa se ob novem načinu življenja pojavljajo tudi razna nezadovoljstva, ki pa se dajo ob medsebojnem razumevanju kar hitro odpraviti. S tem, da bi žena ostala doma in gospodinjala, se Zdravko ne strinja preveč, saj meni, da bi to ženo preveč odtujilo od življenjskega utripa zunaj doma. Franc se je ob tem vprašanju nasmejal in pripomnil, da ne bi imel nič proti temu, samo skupni „mošnjiček“ tega ne dopušča. Tako o začetku zakona menita Zdravko in Franc. Pri nadaljnjem zakonskem drugovanju jima zaželimo veliko sreče in da ju „žene ne bi kmalu zapustile“.

In kako se počutijo „mladopečene“ žene?

Na razgovor sem povabila Marinko in Bredo iz konfekcije. Pravijo, da ženskam jeziček hitro steče, tako je bilo tudi z nami. Marinka ima 5 mesecev zakonskega staža, medtem ko ga ima Breda pa že kar „eno leto“. Pravita, da se njuno življenje po poroki ni bistveno spremenilo. Obedve sta bili že od doma navajeni gospodinjskega dela in se jima ni bilo težko postaviti za štedilnik, skuhati možu kosilo ali pa prišiti gumb. Menita pa, da so tu druge bolj pomembne stvari, kot na primer, da se moraš prilagoditi partnerju, navaditi na nov utrip življenja, drugače razpolagati z denarjem, in še bi lahko naštevali. Na vprašanje, ali bi ostali doma in se posvetili letemu, sta obe v en glas rekli, da ne, saj bi s tem zgubili stik z življenjem izven doma. Obema zakonska druga precej pomagata pri gospodinskem delu in ju tako razbremenjujeta. Še in še bi se lahko pogovarjale, vendar pa nas je čas, odmerjen za malico, prehitel.

Toliko o naših mladoporočencih. Verjetno, da so tudi ostali podobnih misli kot so ti, s katerimi smo se uspeli vsaj malo pogovoriti.

Dragi mladi zakonci:

MARKOVIĆ BREDA por. SODNIK,
BOBEK HEMA, por. GOLOB,
ISKRA MARJAN,
ČASL VIDA por. ZARNIK,
PRELESNIK MAJDA por. URH,
JUHANT JOŽICA, por. HRIBAR,
BERLIC MARINKA, por. LIPUŠ,
PODGORNIK MEŤKA, por. PEKLAR,
ČREŠNJOVEC ZDENKA, por. DACAR,
NADVEŠNIK MILKA, por. KAKER,
DOLENC SONJA, por. TEMPLIN
STELE ZDRAVKO
JAGODIC ROZALIJA, por. STELE,
ZALAZNIK ANGELA, por. GRKMAN,
DAFUTA FRANC

„Včeraj“ ste rekli svoj DA in s tem privolili v nov način življenja. Na tej dolgi poti vam v imenu vsega kolektiva želimo veliko sreče in medsebojnega razumevanja.

JERMAN Alojz, KOROŠEC Franc, REMS Jelka

Poslovili so se

PLEVEL CIRIL

Od sodelavcev in dela v delovni organizaciji se je v letošnjem letu med nekaterimi drugimi poslovil tudi Ciril Plevel, ki je vso delovno dobo, ki jo je prebil v Svilanitu, opravljal mizararska vzdrževalna dela.

V mesecu juliju 1982 ga je invalidska komisija pri SPIZ Ljubljana zaradi bolezni upokojila. Prav je, da se ob odhodu v pokoj spomnimo njegove življenjske in delovne poti. Rojen je bil leta 1935 v domači hiši na Kršiču. Na manjši kmetiji se je preživljala številna družine Plevelovih, saj je Ciril imel več bratov in sestra. Vojna vihra druge svetovne vojne mu je poleg brata, ki je umrl že prej, vzela tudi druga dva. Eden je padel v partizanih, drugi se ni vrnil iz Rusije kamor so ga mobilizirali v nemško vojsko.

Ciril je osnovno šolo obiskoval v Mekinjah in sicer dve leti pod okupatorjem, pet razredov pa po osvoboditvi. Po končani osnovni šoli ga je veselje do dela z lesom pripeljalo v obrtno šolo v Kamniku, kjer se je učil in izučil za mizarja. Rad se spominja teh dni. S kvalifikacijo v žepu se je najprej zaposlil pri zasebnem obrtniku Balantiču, nato pri podjetju „Silva“, to je bila lesna galanterija in žaga. Ob propadu „Silve“ se je Ciril leta 1958 zaposlil kot mizar v Svilanitu in vztrajal v podjetju vse do svoje upokojitve. Sam pravi, da je bil z delom in odnosi med sodelavci zadovoljen vso delovno dobo. Ko končujemo ta kratek povzetek Cirilove dosedanje življenjske poti je prav, da se mu zahvalimo za ves doprinos, ki ga je s svojim delom dal podjetju in mu zaželimo, da bi mu zdravje dovoljevalo mirno uživanje zasluženega počitka v družinskem krogu. Želimo mu, da bi še kdaj zavihtel mizarško kladivo in dleto, tokrat za domače potrebe in da bi uresničil tiste želje, ki jih ima v zamisli pa jih do sedaj ni mogel uresničiti.

Ciril pred leti

MALEŽ ANI

Izteka se leto 1982, naši sodelavki Ani Malež pa so se pravkar iztekla njena delovna leta v naši delovni organizaciji. S 1. decembrom je zapustila Svilanit, svoje delovno mesto, svoje sodelavke in sodelavce iz DE 14 – konfekcije frotirja. Odšla je v zasluženi pokoj. V naši organizaciji je pustila 27 najlepših let svojega življenja.

V tovarno Svilanit je prišla leta 1955 in takrat je delala kot tkalka v tkalnici frotirja. Kasneje je bila zaradi težavnega dela v tkalnici premeščena na dela in naloge adjustirke in čistilke plaščev.

S svojim 27-letnim delom in trudom, ki ga je vložila v našo organizacijo, je pripomogla k razvoju in širitvi Svilanita. In z veseljem ter ponosom je lahko opazovala razvoj naše organizacije, zavedajoč se, da je tudi ona pripomogla k temu. Prav zato želimo, da so tovarišici Ani ostali le lepi spomini na leta, ki jih je preživela v Svilanitu.

Vemo, da je Ana ostala zvesta Svilanitu v dobrem in slabem. Čutila je, da pripada tovarni in vedno je zavzemala stališče dobrega sodelovanja med delavci. Zato smo z njenim odhodom v pokoj izgubili pridno, skromno in vedno prijazno sodelavko.

MARIJA POTOČNIK

Marija Potočnik je stopila na pota delavke s 16 leti, ko je zapustila kmetijo svojih starih staršev in se zaposlila v Stol-u na Duplici. Tam je službovala leto in pol. 14. 10. 1948 pa se je ob pomoči tedanjega lastnika male tovarne svile v Mekinjah tov. Lipovca zaposlila v Mekinjski šivalnici. V Mekinjah je bila zaposlena v šivalnici kravat, kjer je likala, čistila in delno tudi robila kravate. Sama pravi, da so bili takrat težki časi, saj so delavke delale tudi po deset faz. Zjutraj so same pripravljale drva in ogrevale delavnico. Malicale so kar na delovnem mestu, kruh, jabolka in črno kavo, o to ni bila turška kava, ki je danes tako nepogrešljiva ampak je bila dobra „pro-

ja", naših babic. Vendar pa so bili delavci kljub težkim pogojem dela med seboj zelo povezani. Bili so tovariši v dobrem in slabem, kar bi se za današnje tovarštvo težko reklo. Ob združitvi Svile iz Mekinj in tkalnice frotirja iz Šmarce se je tudi Marija preselila v Jugopamuk. Tudi tukaj je bila zaposlena v šivalnici. Šivala je kravate, brisače, posteljna pregrinjala, ženske rute, kvačkala je celo rese za brisače. Šele s preselitvijo v današnje obrate Svilanita se je delo počasi razdelilo. Sprva je robila samo kravate, kasneje pa je začela z robljenjem brisač in na tem delovnem mestu ostala vse do današnjih dni. Seveda pa so se z vsakim letom pogoji dela izboljševali. Iz navadnih Singer strojev za robljenje brisač so prišli na Union Special za robljenje po dolžini – ročno in kasneje na avtomate. Vendar pa se z uvedbo avtomatov in vse boljših delovnih pogojev tudi ljudje vse bolj spreminjamo v avtomate. Ni več velikega tovarštva in povezanosti iz starih časov. Pa kaj hočemo s spreminjanjem tehnologije se spreminjamo tudi ljudje. Ob vprašanju, kateri lepi trenutki v vseh letih službovanja so se ji vtisnili najgloblje v spomin, je odgovorila, da je bil to prav gotovo obisk Velesejma v Zagrebu. Leta 1950 je tovariš Lipovec organiziral za svoje delavce tri dnevni izlet na Zagrebški velesejem in Plitvička jezera.

Peljali so se s tremi avtobusi, kar je bilo za tiste čase pravo doživetje, saj so bili vsi navajeni vožnje le s tovornjaki. Za vse so bili to nepozabni trenutki, saj so bili s tem izletom nagrajeni za svoje požrtvalno delo.

Čeprav je bila dolga leta zaposlena v tovarni Svilanit in bi lahko rekli, da se človek po toliko letih naveliča dela, zelo težko zapušča delovno organizacijo. Najtežje pa zapušča svoje sodelavke, s katerimi je preživela toliko lepih in težkih trenutkov. Ob koncu najinega pogovora sem ji zaželela veliko veselja ob svojih vnučkih in vrtu. Kot sama pravi bo imela sedaj veliko več časa za obiske planin.

Marija žalimo vam še veliko lepih vzponov v naše Alpe, hvala vam za vse lepe in vesele trenutke, ki smo jih preživeli skupaj.

MLAKAR Marija

Po sledih fotoarhiva

IZLET V „METKO“ CELJE

V svojem albumu slike sicer nimam, toda ob pogledu nanjo sem se takoj spomnila svojih nekdanjih sodelavk iz Šmarce, kjer se je pričelo moje delo v Svilanitu. Čeprav sem morala vsak dan s kolesom iz Stahovice do Šmarce, imam na tiste čase lepe spo-

mine. Delovni pogoji so bili vse prej kot dobri, saj je bila tedanja previjalnica, kjer sem delala, nad svinjakom, iz katerega je neznosno smrdelo. Nihče ni zaradi tega negodoval, veseli smo bili, da smo imeli delo. Vsak je delal, kar mu je mojster rekel, pa naj je šlo za pometanje dvorišča, nošenje blaga v prvo nadstropje, ali delo v barvarni, ki pa je bilo precej drugačno kot danes.

Tako kot je tradicija, smo v Svilanitu radi organizirali izlet v sorodno delovno organizacijo. Tisto leto smo se odločili za „Metko“ Celje in za Velenje. Peljali smo se s tovornjakom. Res ni bilo udobno, a bilo je zelo veselo. Pot nas je vodila skozi Tuhinjsko dolino do Celja. Strkali smo si prah z obleke in se malo uredili, nato pa si ogledali proizvodne prostore „Metke“ Celje. Popoldne smo obiskali še Velenje, kjer smo imeli prosto do večerje, po tej pa najbolj zanimiv del izleta – ples.

„KAMNIŠKI TEKSTILEC“
 LETNIK XX, ŠT. 11–12 1982
 GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
 „SVILANIT“ KAMNIK
 GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:
 Anton Jerman, Bogo Wiegele, Zdenka Bricelj,
 Adi Kužnik, Joži Lanišek-Golob
 Odgovorni urednik: WIEGELE BOGO
 Tehnični urednik: SKAMEN IVANA
 NAKLADA: 800 izvodov
 Tisk: Tiskarna mestni muzej Idrija

